

70 104

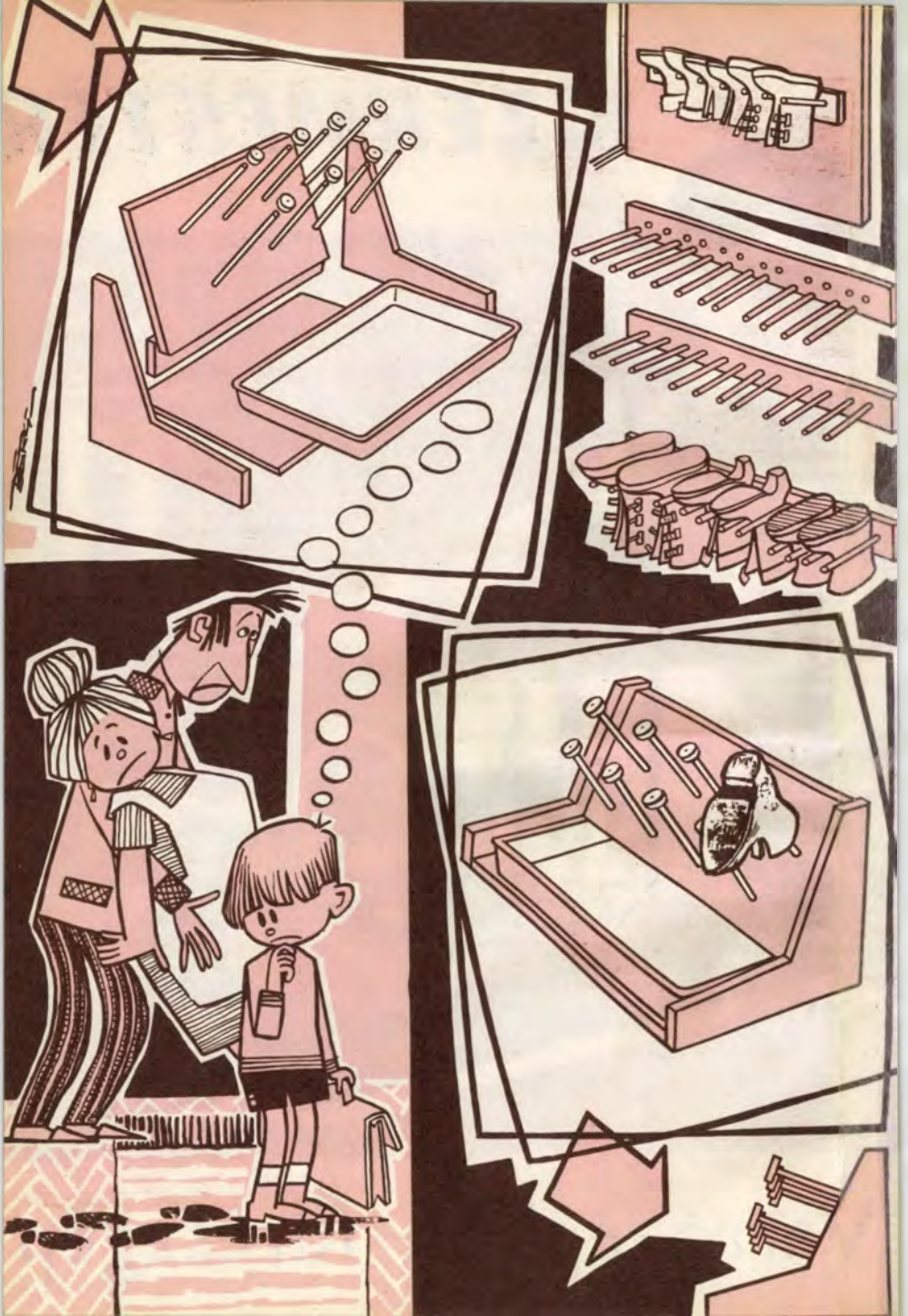
EZERMESTER

68
11

ÁRA: 2,50 Ft

Varrógépből – fűrészgép

KARÓBA HÚZOTT SÁRCIPŐK

Esős, lucskos időben a bőrcipők gyorsan átnedvednek. A vizes cipő könnyen okozhat betegséget. Éppen ezért, ma már egyre többen viselnek az őszi-téli hónapokban egészen, vagy részben műanyagból, ill. gumból készült, teljesen vízhatlan cipőket és csizmákat. A gumi lábbelik hátránya, hogy a lakásban sáros, vizes foltokat hagynak, sőt ha levetik is, körülöttük tócsa keletkezik. Mindezeket elkerülhetjük, ha a sárcipők, csizmák részére felfüggesztős tartókat készítünk, amelyek alá a lecsöpögő víz és hólé felfogására műanyagtálcát helyezünk.

A borítólapon látható rajzok kétféle cipőtartót ábrázolnak. A bal felső rajz az egyik változat alkatrészeit mutatja. A két oldalsó és hátsó darabot 18–20 mm-es deszkából vágjuk ki és szegekkel vagy facsavarokkal erősítsük össze. Az alsó darab farostlemez, s ugyancsak szegekkel (facsavarokkal) rögzíthetjük. A cipőtartók 10–12 mm átmérőjű farudacsák. Az állvány hátlapját két sorban, egymástól kb. 10 cm távolságra, a lap síkjára 30–35°-ban fúrjuk át és enyvezzük a furatokba a rudakat, amelyeknek végeire előzőleg szegezzünk kis keményfa korongokat. A kész tartót csiszolás után szintelen lakkal vagy olajfestékkel kétszer-háromszor kenjük be. Az összeállított tartó a már behelyezett vízfelfogó műanyagtálcával a jobb alsó ábrán látható.

A jobb felső ábra egyszerűbben elkészíthető sárcipő-tartót ábrázol. Összeállításához csak egy 20 mm vastag, 10–15 cm széles és a rendelkezésre álló helynek megfelelő hosszúságú deszka és 12–15 mm átmérőjű, 15–20 cm hosszú keményfa rudak szükségesek. A méretre szabott deszkát csiszoljuk simára és jelöljük be rajta a farudacsák helyét. Két-két rúd egymástól távolsága 5–6 cm legyen, a következő rúdpár pedig tőlük 10–12 cm-re kerüljön. A rudakat enyvel rögzítsük a deszkán készített furatokba. A tartót lakkozás után két erős facsavarral rögzítsük a falba gipszelt fabetétekhez, s tegyünk alá műanyagtálcát.

Egysoros cipőtartót erősebb szekrényajtó belső oldalára is felcsavarozhatunk.

 - d -

AZ ÖTLETPARÁDÉNKRA küldött ötletek közül havonta 5–15-öt fontosságától, ötletességétől, leírásától, a mellékelt képektől és rajzoktól függő értékű vásárlási utalvánnyal díjazunk – a díjat nem nyert, de leközölt ötletekért honoráriumot fizetünk.

LULU ZERMESTER

A TARTALOMBÓL

Varrógépből fűrészes	2
Erősítő árbócon ...	6
Sebváltós törő ...	8
Fotel ... fotel ...	12
Kerékpáredzés szobában ...	16
Szoknyaszintező ...	19
Csillár ...	23
Hi-fi hallgató ...	24
Sarokbútor ...	32

MAGYARÁZAT

a cikkeink mellett lát-ható jelekhez:

Egyszerű, könnyen érthető és elkészíthető

Közepes felkészültséget és szerszámot igénylő

Csak jól képzettek által, speciális szerszámokkal készíthető el.

KÖVETKEZŐ SZÁMAINKBAN

Ajándékpárádé
Korcsolya-élezés
Öltözőasztal
Hegesztő trafó
Diódavizsgáló
Sítrening szobában
Időkapcsoló
Mini mikroszkóp

1968/11.

Régi varrógépből

ÚJ FŰRÉS

Kár a MÉH-hez vinni a tönkrement varrógépet, mert egy kis munkával asztali fűrészgép készíthető belőle.

ATALAKÍTÁS

A varrógépből, annak fűrészgéppé alakításakor – a felesleges energiaemésztés elkerülése céljából – a tűrúd és a hajtótengely kivételével valamennyi alkatrészt szereljük ki.

A tűrúd felső végébe fúrunk központosan 15 mm mély, 4,2 mm átmérőjű lyukat, majd abba végig M5-ös menetet. Összeszerelésnél majd ebbe csavarozzuk és ellenanyával (4) rögzítjük a fűrészlap-befogót (3).

56 mm hosszú, 13×8 mm-es laposacélból fűrészlap befogót készítünk. Egyik hosszanti végét 15 mm hossz, központosan 5 mm átmérőre esztergáljuk, majd e hosszon M5-ös menetet vágunk. Ezután a lapba – mint a rajzon látható szaggatott vonal is jelzi – a fűrészlap befogadására 1,5 mm széles hornyot készítünk. A fűrészlap mozdulásmentes rögzítésére – a rajz szerinti elosztásban (5) – két M3-as (csak az egyik „félbe”) és egy M4-es (6) menetes lyukat fúrunk (csak az alsó „fél” menetes, a felső átmenő furat). A fű-

részlap tartó keskenyebb oldalán, a felső M3-as furathoz közel, mint a rajz is mutatja két Ø 2-es lyukat fúrunk. (E furatokban „megkapaszzkodnak” a fűrész fogai).

Az asztallábak (2) rögzítésére a varrógép alaplemezébe négy, 6 mm át-mérőjű lyukat fúrunk. A láb-ak magasságát úgy határozzuk meg, hogy a rájuk rögzített fűrészlap-tartó ne ütközzön az asztal alsó lapjába. A 12 mm át-mérőjű és a szükséges hosszúságúra leszabott köracél végeibe központosan, 15 mm mélyen 5 mm-

300×230×4 mm-es alumíniumlemezből szabjuk le. Az asztallapon pontosan jelöljük ki a láb-ak rögzítéséhez szükséges lyuk-ak helyét, majd ott a lap-on 6-os fúróval átmenő lyuk-akat fúrunk. E lyuk-akat az asztallap felső lap-ján az M6-os sülylesztett-fejű rögzítőcsavarok szá-mára sülylesszük. A láb-akra ideiglenesen felerő-sített asztallapon jelöljük ki a fűrészlap nyílását (13×10 mm), majd azt előfúrva reszeljük ki.

A gépet és a meghajtó motort rugalmas tengelykapcsoló köti össze. Elő-

Az asztallap alsó lapjára szerelt fűrészlap-vezetőgörgő

ször a varrógép kézikere-kének tengelyébe közpon-tosan 20 mm mélyen 5 mm-es lyukat, majd ebbe M6-os menetet fúrunk. E menetes furatokon keresztül M6-os anyócsavarral rögzítjük a varrógép alap-jához a láb-akat.

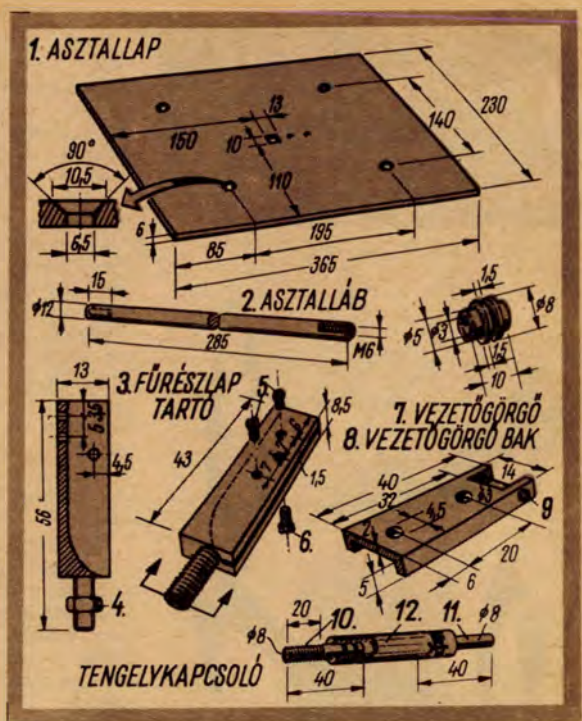
Az asztallapot (1) kb.

ször a varrógép kézikere-kének tengelyébe közpon-tosan 20 mm mélyen 5 mm-es lyukat, majd ebbe M6-os menetet fúrunk. E menetes furatba illeszke-dik a tengelykapcsoló

egyik toldata (10). A 40 mm hosszú és 8 mm átmérőjű sárgaréz (lehet alumínium vagy rúdacél is) egyik végét 20 mm hosszszon 6 mm-re esztergáljuk s erre M6-os menetet vágunk. Túlsó végére a rajz szerinti mérethez két hornyot esztergálunk. A másik tengelykapcsoló-toldat (11) a – menettől eltekintve – azonos az előbbivel.

A fűrészlap oldalirányú kihajlása és az ebből eredő tépőhatás a vezetőgörgővel (7) akadályozható meg. A vezetőgörgő bakot (8) a rajz szerinti mérethez kivágyva U-alakúra hajlítjuk, majd a rögzítő és a görgő tengelyét (9) – M3-as anyáscsavar – befogadó lyukat fúrunk. A vezetőgörgőt 8 mm-es átmérőjű köracélból a rajz szerinti mérethez esztergáljuk, majd 3-as fúróval központosan átfúrjuk.

Meghajtó motorként felhasználható az EVIG által gyártott és kapható jól bevált F-61 típusú 220 OV/200 W-os pisztolyfogantyús kézi villanyfűrőgép (lásd Ezermeister 1968. 2. szám, Barkács B1 készlet). Még jobb a „MULTIMAX” szerszámkészlethez tartozó HBM 250 típusú 220 V/250 W-os pisztolyfogantyús kézi villanyfűrőgép (lásd Ezermeister 1967. 1. szám „MULTIMAX” Barkács szerszámgép). Mindkét készletben szorítóbilincses állvány is található, mely a pisztoly rögzítésére szolgál. Borító lapunkon a „MULTIMAX”-os változat látható. De felhasználható másfajta villanymotor is, ha ahhoz megfelelő állványt készítettünk.

ÖSSZEALLÍTÁS

Első lépésként a fűrészlap-tartót (3) a tűrőd furatába csavarjuk és ellenanyával (4) rögzítjük. Ezután a vezetőgörgőt (7) a bakkal (8) együtt M3-as anyáscsavarral az asztal (1) alsó lapjára rögzítjük (előzőleg a vezetőgörgőbak furatát átjelölve M3-as menetet fúrunk).

A lábakat (2) M6-os anyáscsavarral a varrógép alaplemezához erősítjük, majd az asztalt a lábak szabadon maradt végeire M6-os süllyesztettfejű csavarral rögzítjük.

A varrógép-kerék tengelyfuratába csavarjuk a menetes tengelykapcsoló

toldatot (10), melyet M6-os ellenanyával rögzítünk. Minthogy a fűrészasztal és a hajtógép szintje enélkül az elrendezésnél tökéletesen nem szabályozható össze, hajlékony tengelykapcsoló-cső szükséges. Ez a kuplung-gumi (12) kiegyenlíti a tengelyirányú nyomást, valamint a hajtógép csapágyára ható sugárirányú nyomást is. (A gumicsövet szükséges hosszúságot és belső átmérőjét magunk határozzuk meg.) A gumicsövet szorosan a két toldatra (10, 11) húzzuk. A szabad toldat (11) másik végét a villanymotor tokmányába fogjuk s ezzel fűrészgépünk máris üzemképes.

MK.

Díszített CIPŐK

1

Nem mindenkinek áll módjában, hogy családi ünnep, táncmulatság vagy operalátogatás tiszteletére külön alkalmi cipőt vásároljon, amit az esetenkénti viselés után a szekrény aljába süllyeszt, mivel az hétköznapi használatra nem alkalmas.

Vizsont a legtöbb nő cipőtárában megtalálható a sima, fekete, vagy más színű egyszerű cipő, amely kis átalakítással ünnepivé változtatható, s ha már nem szükséges, a dísz levételével hétköznapi hordásra is alkalmassá tehető.

Vegyük szemügyre először a kiválasztott cipőt:

Ha csat, csokor vagy más tartozék van rajta, a dekorációt arra szereljük, eltakarva az eredeti, egyszerűbb díszítést. Ha a cipőnk teljesen sima, akkor varrjunk rá a cipővel azonos színű szálból parányi hurokkötést – szaknyelven slinglit (1. ábra). Ebbe akasztjuk bele a cipődíszre dolgozott párizsi kapcsot.

A dekoráció színének megválasztását elsősorban a cipő, másodsorban a ruha és a retikül színe szabja meg. Törekedjünk mindig harmonikus színösszeállításra: fekete cipőn pl. legszebben mutat az ezüst, vagy csillogó fekete gyöngy.

Díszítőelemnek sokféle anyagot felhasználhatunk, pl. ékszerboltban készen kapható túllvirágot, leszakadt gyöngysort, karkötő gyöngyszemeit, klipszet, színes szalagot, aranyszólat, flitterből kivarrt mintát stb.

A 2. kép két alkalmivá feldíszített egyszerű sima, fekete cipőt szemléltet. Díszítőanyaguk apró ezüst gyöngyszemek sora. Az 1. ábrán néhány ötlet látható a díszítőelemek fajtáinak kiválasztásához és elhelyezéséhez, továbbá – mint már az előbbieken említettük – a dekorációnak párizsi kapoccsal történő felerősítési módját mutatjuk be. A gyöngyszemeket céna helyet ajánlatosabb vékony drótszálla fűzni, azt könnyebb alakítani és végeit eldolgolni.

Bár ünnepi cipőnél megengedett, sőt kívánalom, hogy díszesebb legyen a hétköznapinál, mégis vigyázzunk, nehogy „agyon díszítsük”, mert „vásári” áru benyomását kelti. Egy-két színnél többet ne használjunk. **CSILLAG FERENCNE**

2

ÖTLETPARÁDÉ

CIPŐKONZERVÁLÁS.

Sokan úgy rakják el hosszabb időre a nem használt, vagy tartalék cipőjüket, hogy előtte nem ápolják megfelelően. Emiatt a cipők kiszáradnak, előbb-utóbb megrepedezhetnek. A cipőket elrakás előtt kenjük be bőségesen paraffinolajjal (az olajat ne töröljük le) és számfázzuk ki. Az így kezelt cipők az újbóli használatig rugalmasak maradnak, s utána a szokásos módon pasztával fényesíthetők.

CSIDA GABOR
Pécs

Ötletdíja 25,- Ft-os vásárlási utalvány.

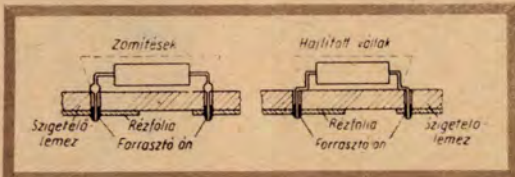
BÜTORLÁB-VÉDŐ. A köves padozatú konyhában, étkezőhelyiségben a felmosó ruha bepiszkítja a bútorok lábait, de azok el is színeződhetnek, leverődhetnek, megsérülhetnek. Ennek megelőzésére a bútorok lábaira (esetünkben a „Rába” szekrényke lábaira) megfelelő magasságban elvágott MOS-ó flakonokat húztam. A székek lábaira borsüvegekről lehúzott műanyag sapkákat szorítottam. A műanyagok jól védik a bútorlábakat, bármikor cserélhetők, s nem is mutatnak rosszul.

BOGDÁN KÁLMÁN
Lipót

Ötletdíja 50,- Ft-os vásárlási utalvány.

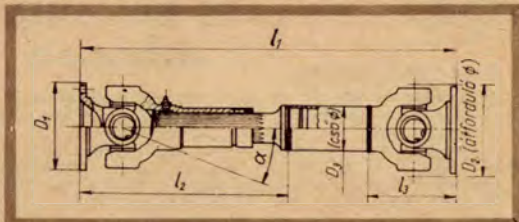
EZERMESTER-VIZSGA

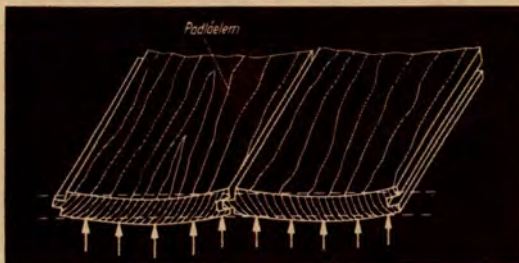
1. Milyen célt szolgál az ábrán látható zómitás illetve vállhajlítás az alkatrészek nyomtatott áramkörre szerelésekor?

2. Mit jelöl villamos készüléken e két jel (vagy valamelyikük)?

3. Felismeri-e műszaki rajzról – mit ábrázol ez az ábra?

4. Ha így, teknősödvé vetemedik a fapadló – a hiba alulról, vagy felülről származó nedvességre utal-e?

Válaszok a 21. oldalon

Távolsági tv-adó vételkor is jó kontrasztos képet kaphatunk, ha antennaerősítőnk két tranzisztorral készítettük. Az erősítésen kívül a két tranzisztoros antennaerősítő nagyobb sávátvitelt is biztosít, s a ill. sávban Graz, Besztercebánya, Belgrád vételére áthangolás nélkül is alkalmazható. Megépítése egyszerű, mivel a kapcsolási rajzon, a fémdobba szerelhető antennaerősítő alkatrészeit (rezgőköröket, tranzisztorokat stb.) a legcélzerűbb elhelyezésben szemléltetjük.

Alkatrészek

- C1, C2 25–30 pF-os állítható trimmerkondenzátorok (keramikus, légszigetelésű)
- 1 db 10 pF-os keramikus (lencse) kondenzátor
- 2 db 1 nF-os keramikus kondenzátor
- 2 db 2,2 nF-os átvezető kondenzátor
- 2 db 1 nF-os átvezető kondenzátor (a + kivezetésekhez)
- 2 db 1 kohmos ellenállás
- 2 db 2,2 kohmos ellenállás (0,1 W)
- 2 db 6,8 kohmos ellenállás
- 2 db AF 106-os tranzisztor vagy hasonló típusú
- 2 db tekercstest (AT 611 tv. kf. vasmaggal)

A TEKERCSEK ELKÉSZÍTÉSE

A tekercseket az AT 611 típusú tv-vevő kf. tekercstestére, vagy annak megfelelő (5,5 mm) átmérőjű műanyagcsőre tekerjük. Az L1 és L2 tekercsek öntartóan is készülhetnek. (Ez esetben tekercstest nem szükséges.) Az L2 tekercs öt menetet 1 mm átmérőjű csuszapz vörösrézhuvalból készítjük (az ezüstözött jobb!). Az öt menetet hézagosan tekerjük úgy, hogy az L1 tekercs 2x2 menete az említett laza menetek között elférjen. Az L1 tekercshez 0,4–0,6 mm átmérőjű zománcszigetelésű huvalt használunk. Az L3 és L5 menetszámai azonosak. A két tekercs 1 mm átmérőjű vörösrézhuvalból készül és menetszámai 7,5–7,5 menet hézagosan. Az L4 és az L6 tekercseket az L1-hez hasonlóan 0,4–0,6 mm-es zománcszigetelésű huvalból készítjük. Az L4 tekercs négy menetet folyamatosan az L3 menetei közé tekerjük, az L6 tekercs 2x2 menetet pedig az L5-ös menetei közé, azaz a különbséggel, hogy az L6 közepét az L1-éhez hasonlóan – kivezetjük. A kapcsolási raj-

ERŐSÍTŐ az antenna- árbocon

zon látható fajtatekercset 4 mm átmérőjű tekercstestre (pl. 100 kohmos ellenállásra) csévéljük. Menetszáma lazán csévélve 16 menet. Amennyiben az erősítőt lakáshálózatról tápláljuk árammal, akkor a többi fajtatekercset is 4 mm átmérőjű tekercstestre 25 menettel készítsük. Ha ellenállásra tekerjük (legalább 100 kohm), a forrasztó végek is adottak lesznek.

Az antennaerősítőt nagyobb fémdobozba (pl. szardíniás dobozba) építjük. Az árnyékoló lemezek behelyezése, valamint az alkatrészek helyének meghatározása a kapcsolási rajzon jól követhető. Szardíniás doboz esetén a választófalak (árnyékoló lemezek) könnyen elkészíthetők, mivel a doboz anyaga forrasztható és állóval vágható. Az alkatrészek beszerelését a C1, C2 trimmerkondenzátorral kezdjük. A fémdoboz bal oldalán helyezük el a két trimmerkondenzátort, s azok meleg kivezetéseire forrasztjuk rá az L2 rezgőkör végeit. A C1, C2 kondenzátorok felerősítése (ha

azok keramikus trimmerkondenzátorok) előre beforrasztott vörösrézhuvalokkal, vagy anyácsavarokkal történik. Az első tranzisztorat a bal sarokba (1. ábra) helyezzük úgy, hogy annak kollektorát a választófalon átvezetjük. Ezért a választófal a vezeték számára lyukat fúrunk. A tranzisztor árnyékoló kivezetését ehhez az árnyékoló lemezhez forrasztjuk. A 6,8 kohmos ellenállást és az 1 nF-os kondenzátort – mivel azok végei közösítettek – a tranzisztor bázisára, illetve az árnyékoló lemezre forrasztjuk.

A 2,2 kohmos ellenállás egyik kivezetését, a + feszültség vezetésére szolgáló 1 nF-os átvezető kondenzátort fémdobozon belüli végéhez kapcsoljuk, ahová még az emitter áramkörébe csatlakozó 1 kohmos ellenállást is kötjük. A 2,2 nF-os átvezető kondenzátort kis darab fémhuvalal a fémdobozhoz forrasztjuk úgy, hogy az átvezető részének kivezetésére az 1 kohmos ellenállás végét, másik felére pedig a fajtatekercs kezdő végét kapcsoljuk. A fajtatekercs másik végét az L2-es tekercs C2 felőli részén fél menetre kötjük.

Az L3–L4 tekercseket a fémdoboz bal alsó kamrájába helyezzük úgy, hogy az L3 tekercs meleg végét az első tranzisztor kivezetésével kövjük össze. Az L3 tekercs másik végét (hideg) a legközelebb eső fémrészhez forrasztjuk.

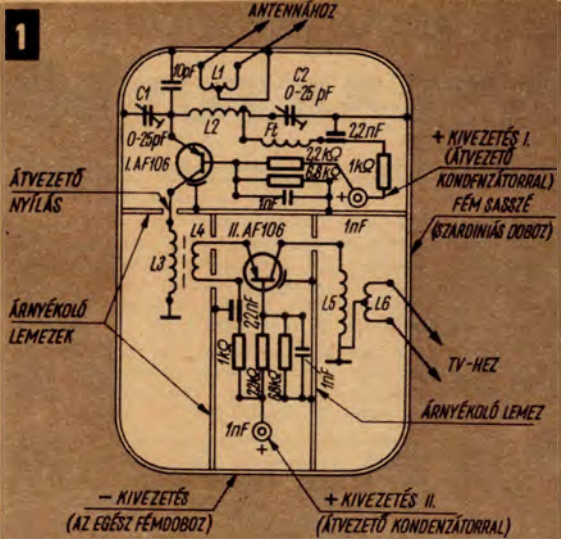
Az L4 tekercs mindkét végét egy-egy lyukon át vezetjük a középső kamrába. Ugyanott helyezkedik el a második tranzisztor is, amelynek emitteréhez az L4 tekercs meleg felét (az első tranzisztor kollektorához közelebb eső felét), a 2,2 nF-os átvezető kondenzátort is, amelynek kivezetését kövjük. (Ezt az átvezető kondenzátort az árnyékoló lemezbe kell beépíteni!) A második tranzisztor bázis- és emitter áramellátása azonos az elsővel, csak a másodiknál fajtatekercset nem alkalmazunk.

A második tranzisztor kollektor kivezetését a jobboldali kamrába egy furaton vezetjük át, ahol az L5 és az L6 tekercsek is találhatók. Az L1 és az L6 tekercs kivezetését közvetlenül egy-egy, kb. 25 cm hosszú 240 ohmos szalagkabel darabhoz erősítjük (2. ábra). Ezt megelőzően a fémdoboz

AZ ANTENNAERŐSÍTŐ BEHANGOLÓLÁSA

Először az L1 kb. 25 cm hosszú szalagkábel végét zárjuk rövidre (tehát a csupasz végeit összeradjuk). Az L6 meghosszabbított kivezetését a tv-készülék bemenetelére (antenna kivezetésére) kapcsoljuk. A tv-készülék csatornaváltóját a kívánt csatornára állítjuk. A C1 kondenzátort teljes erőre, a C2-t pedig úgy állítjuk, hogy az antennaerősítő gerjedésmentes legyen. Ezután az L3 rezgőkört a vasmaggal addig hangoljuk, amíg a készülékünkben a legnagyobb zaj észlelhető. A C2 kondenzátort most már a legkisebb zajszintet állítjuk be. E közben a C1-el is a legkedvezőbb kép elérésére törekszünk. A rövidzár megszüntetése után az antennát az L1 kivezetésére kapcsoljuk. A hangolás finomítását az L5 tekercs meneteinek állításával fokozhatjuk. A leirt hangolási műveletet addig ismételjük, amíg kifogásalan képet kapunk.

Az antennaerősítő sokkal jobb vételt biztosít, ha azt az antenna közelébe, az ábracorrúdra szereljük. Ez esetben az antennaerősítő áramellátását két adapter segítségével biztosítjuk (2. ábra A, B). Ha az antennaerősítőt a tetőre helyezzük, ajánlatos az esőtől óvósként jól zárható műanyag dobozba építeni (A. kép). Ebben az esetben a fémdoboz földeléséről is gondoskodni kell, mert az esetleges villámlás a tranzistorokat győltre 'eheti'. **SZÉLIG TÜNKRE**

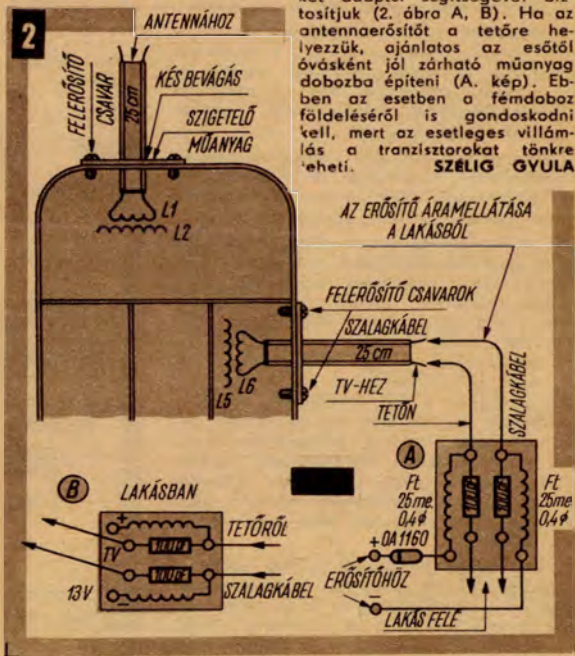

felső és jobb oldalán (ahol az L1 és L6-os tekercsek helyezkednek el) a szalagkábelnél valamivel nagyobb téglalakú hézagot készítünk. Ezután kivágunk két darab 35×25 mm nagyságú műanyag lapot és a két téglalakú hézag fölé erősítjük. A két műanyag lapon csak akkora nyílást vágunk, hogy rajtuk a szalagkábel szorosan áthúzhassuk (2. ábra). A műanyag darabokat a fémdobozba ragasztással (epokittal) rögzítjük.

AZ ERŐSÍTŐ ÜZEMBEHELYEZÉSE

Az antennát az L1 tekercs kivezetésére kapcsoljuk, az L6 tekercset pedig egy két méter hosszúságú szalagkábelrel a tv-készülékhez csatlakoztatjuk. A fémdoboz külső oldalán a két + kivezetést összekötjük és a 3 db lapos, zseléáramlelemből álló 13 V-os telepeket az erősítőre kapcsoljuk. Ugy, hogy annak hosszú (-) kivezetését a fémdobozhoz, a rövidet (+) pedig a már összekötött + kivezetéshez kötjük. Bekapcsoláskor azonnal megjelenik a felerősített kép, vagy a képernyő teljesen kifehéredik, ill. teljesen elsötétedik. Az utóbbi esetben a C2 kondenzátort addig állítjuk, amíg ez a jelenség megszű-

nik. Ha fehér a képernyő, az erősítőt kikapcsoljuk és újra átnezzük, s hibáját kijavítjuk.

Sebességváltós

ABLAKTÖRLŐ

Az autók szemerkélő esőben általában szakaszosan működtetve használják ablaktörőjüket. Ugyanis a csak csepergő esőben egy-két lapátmozdulat elegendő az ablak tisztításához, s a törölő máris kikapcsolható. Ha nem ezt teszik, a további, száraz felületen működtetés mind a szélvédő üvegre, mind a lapát gumijára káros. Emiatt szinte percenként kell az ablaktörőt ki-be kapcsolni, ami zavarja a vezetőt a gépkocsi biztonságos vezetésében.

Ma már a korszerű gépjárműveket két sebességgel működő ablaktörővel látják el. A lassúbb működtetés szemerkélő esőben, a gyorsabb működtetés bő csapadékot adó esőben használatos.

Az olcsóbb, kisebb kocsikon ma még egyszerű törölő van, de mert a „sebességváltásra” átalakítás csekély értékű anyaggal és néhány perces munkával elvégezhető, az olcsóbb kocsik tulajdonosai is élvezhetik annak előnyeit.

A módosítás anyagsükségele mindössze egy 1 mm² keresztmetszetű, kb. 1 m hosszú, kábelszerű (sokszálas, flexibilis) vezeték és egy egyszerű átkapcsoló, ami az ablaktörő kapcsoló közelében (alatta, vagy mellette) könnyűszerrel elhelyezhető.

Ha — példánkban egy Trabant — kezelési útmutatójában megkeressük a villamos hálózat vezetéktervét, ahhoz az átalakítást vázlatrajzunk alapján könnyen elvégezhetjük.

A belső világítás, a konnektor aljzat (amire a szerelőlámpát szoktuk csatlakoztatni) és az ablaktörő berendezés eredetileg a 8. (utolsó) biztosítón keresztül kap tápfeszültséget. Ha a biztosító előtti vörös (eredeti rajzon „rot”-jelzés) vezeték a részletrajz szerint megszakítjuk és egy átkapcsolóhoz kötjük, majd az akkumulátorról bilincs és vezeték segítségével 2 V-ot „leveszünk”, már meg is oldottuk a problémát. Az átkapcsoló eredeti állapotát leutánzó helyzetében (tehát ahol a megszakítást rövidrezárjuk) eredeti, másik állásában pedig csökkentett sebességgel fog működni az ablaktörő motor, s így a lapát is. Ez az üzemmód felel meg szemerkélő esőben.

A bemutatott módszernek elvileg hátrányai is vannak, pl. az átkapcsoló 2 V-os helyzetében a belső világításra és a konnektor aljzatra is csak 2 V jut, s ez világításra túl ke-

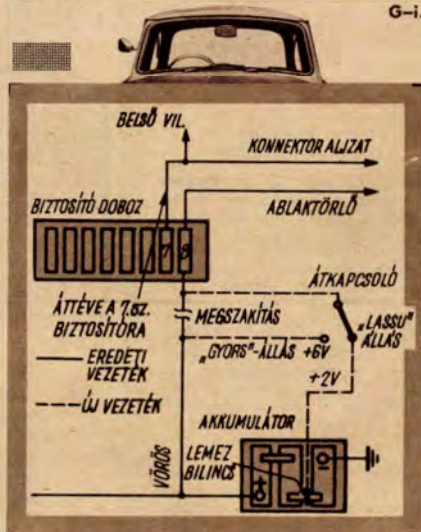
vés. Még szerencse, hogy menetben az említett áramköröket nem szoktuk használni. Hogy menetben kívüli helyzetben az esetleges bosszúságot elkerüljük, ha az ablaktörőt már nem használjuk, célszerű az átkapcsolót alap-helyzetbe (6 V) állítani.

E jelentéktelen hátrányokat is elkerülhetjük, ha a belső világítás és konnektor aljzat vezetékeit áttesszük a 7. biztosítóra, ahogy ez az ábrán is látható.

Hasonló eredményt érhetünk el a 2 V-os leágazás igénybevétele nélkül is, ha a már említett vörös vezetékbe — pl. a „megszakítás” helyére — soros ellenállást iktatunk be, és azt a már említett kapcsolóval vagy rövidrezárjuk, vagy nem. Így a kapcsolóval előbbi állásában eredeti, az utóbbiban csökkentett sebességű lapátmozgást állíthatunk be. Ellenállásértéket nem adunk, mert annak megválasztásával tetszesszerinti lapátmozgás állítható be, s azt ki-ki saját igényének megfelelően állapítsa meg.

Az átalakítás bármely más kocsin is elvégezhető.

G-i.

Az Ezermester és Úttörő Bolt V. rövidesen 0,25 W-értékű, 2×2 mm keresztmetszetű, $\pm 20\%$ tűrésű cseppellenállásokat hoz forgalomba. A miniatűr nagyságú ellenállások színjelzésük alapján különböztethetők meg. A csepp-ellenállások színjelzés-táblázata:

ÉRTÉK

100
680
1
1,5
1,8
3,3
4,7
10
47
100
220
33
470

ohm
ohm
kohm
kohm
kohm
kohm
kohm
kohm
kohm
kohm
kohm
kohm
kohm

barna
kék
barna
barna
barna
narancs
sárga
barna
sárga
barna
piros
narancs
sárga

SZÍNJELEZÉSEK SORRENDJE

fekete
szürke
fekete
zöld
szürke
narancs
lila
fekete
lila
fekete
piros
narancs
lila

barna
barna
piros
piros
piros
piros
narancs
narancs
sárga
sárga
sárga
sárga
sárga

Felhívjuk Olvasóink figyelmét, hogy az EMUBV múlt havi közleményében ismertetett „Nagy amatőr egységcsomagban” a felsoroltakon kívül 100 db vegyes keramikus kondenzátor is van. A szerepelt 15 db helyesen: vegyes, fémházas.

(-)

MINDEN IGÉNYT KIELÉGÍT A

MIGÉRT

UNIVERZÁLIS MŰSZER

VÁLASZTÉKA

- UMAVO** (5 V—250 V~; 50 μ A—75 mA~; 10 V—500 V~; 100 μ A—1,5 A; ~ + ellenállás) 17 méréshatár 556,— Ft
- UNIVO** (120 mV—600 V~; 60 μ A—6 A~; 3 V—600 V~; 1,2 mA—6 A~;) 28 méréshatár 915,— Ft
- UNIVO** ellenállásmérő adapterrel nagyfeszültségű mérőfejjel, bőrtokban; (33 méréshatár) 1640,— Ft
- VIELFACHMESSER III.** (100 mV—1 kV~; 50 μ A—2,5 A~; 2,5 V—1 kV~; 2,5 mA—2,5 A~; Kapacitás+ellenállás) 29 méréshatár 1750,— Ft
- UNIVEKA** (50 mV—5 kV~; 50 μ A—10 A~; 1 V—5 kV~; 1 mA—10 A~; +ellenállás) 52 méréshatár 2650,— Ft

SAKSZERŰ KISZOLGÁLÁS, TANÁCSADÁS

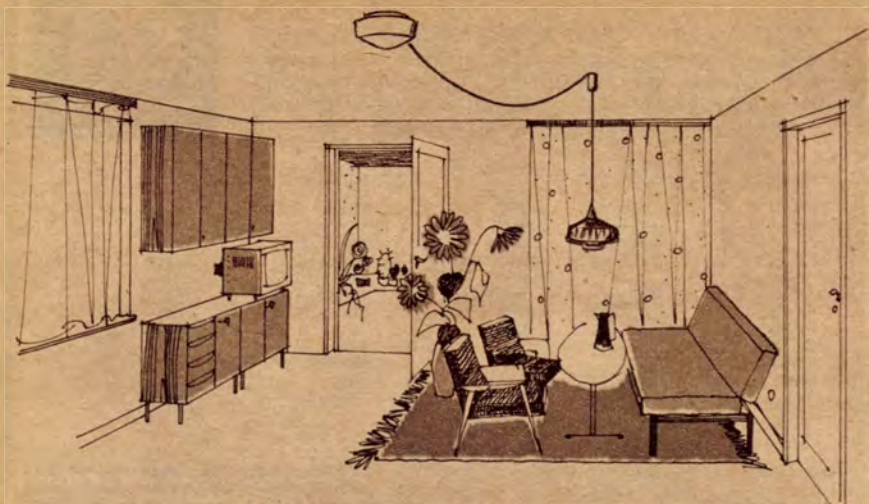
vállalatok, intézmények, magánfelek részére

MŰSZER- ÉS IRODAGÉPÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

II. SZ. MŰSZER SZAKÜZLETE

Budapest, VII., Majakovszkij u. 59. sz.
Nyitvatartás: 8—14 óráig, szombaton 8—12 óráig.
Telefon: 420-745

(-)

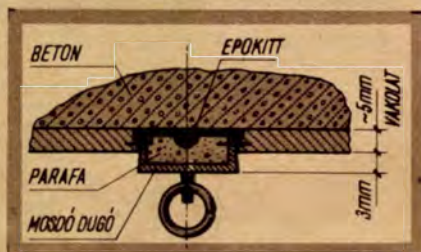
„GYÁRI” HÁZAK LAKÓINAK

Az új, főleg házigyári épületeket nagyrészt vasbeton elemekből állítják össze. Belülről csak vékony vakolatréteg fedi a falakat és a mennyezetet. Éppen ezért a lakóknak nagy gondot okoz a különféle használati és dísz tárgyak felfüggesztése. E gondok csökkentésére bemutatjuk, hogy az új lakásokban miként erősíthető fel a csillár és a függönytartó.

CSILLÁRFELFÜGGESZTÉS

A hagyományos mennyezetlámpa helye általában a lakószoba középső, függőleges tengelyébe esik. A jó megvilágítás viszont megkövetelné, hogy lámpánk arra a helyre világítson közvetlenül, ahol a legtöbbet tartózkodunk. (Pl. dohányzó, író-, ebédlő- stb. asztal fölé). Viszont a lámpaszínórt áthelyezni nem könnyű feladat, különösen nem az új tömb-lakásokban, ahol a vakolat alatt közvetlenül betonréteg következik. Hogy lakásunk mennyezetét megkíméljük a fúrás-vésésből adódó összeroncsolástól – a következőképp old-

juk meg a feladatot. Vásároljunk egy kisebb méretű mosdó-lefolyó dugót. A fül furatába helyezünk 10 mm átmérőjű rozsdamentes gyűrűt. A dugó magasságából 4–5 mm-t faragjunk le. Így kevesebb áll ki a mennyezetből. A belső részébe epokittal ragasszuk be parafadugót. A parafa középső részét 5 mm átmérőben, félgömb alakban emeljük ki. A parafa beragasztásával megnöveltük a padló felületet. A dugó palástján előfúrás után dugjunk át egy, vagy két, fejetlen szeget. A szegvégek 5–6 mm-re álljanak ki.

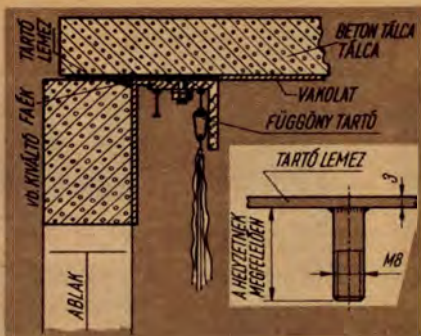

Ezután a mennyezet vakolatát óvatosan karcolva süllyesszük be a betonig. A nyílás a dugó átmérőjénél valamivel kisebb és befelé táguló legyen. A betont nedves vattával tisztítsuk meg a porrétegtől, majd száradás után az üreget töltjük meg félig epokittel, s nyomjuk bele az átalakított dugót. Az előírt száradás után a csillár kábelét iveltlen vezessük az új függesztő helyig, ott megbízhatóan rögzítsük a karikához.

FÜGGONYTARTÓ FELERŐSÍTÉSE

Az új lakásokban gondot okoz a függönytartók felerősítése is. Az ablaktok felett közvetlenül a vasbeton kiváltó, majd azután a mennyezetet alkotó bentonáltcák következnek. Mivel kevesen rendelkeznek szögbelövő pisztollyal, ezért a felerősítést másképp kell megoldani.

A munkát a szobafestés előtt ajánlatos elvégezni. A vasbeton kiváltó és a bentonáltca között kisebb véséssel tudunk akkora rést készíteni, ahová befér egy tartólemez. A lemezt kalapácsütésekkel könnyen a helyére üthetjük. Ha a rés esetleg nagyobbra sikerült, a lemez alá üssünk be faéket, s fehér cementtel

töltjük ki a még fedetlenül maradt részeket.

Ezek után a tartólemezünk, ill. a mennyezetből csak a csavar menetes része látszik ki. A függönytartó felső részén ennek megfelelően két furatot kell készítenünk és a tartót két alátéttel meg M8-as anyákkal megbízhatóan fel is erősíthetjük.

ACS LÁSZLÓ
Nagykanizsa

Ötletdíja 150,- Ft-os vásárlási utalvány.

Karkötő őszibarackmagból

Három vagy négy őszibarackmagot keresztben lombfűrészszel felszeletelünk. Ezáltal jó mintájú, szabálytalan alakú kis „láncszemeket” kapunk. Egy-egy láncszem vastagsága három milliméter legyen. (Vigyázzunk, hogy egyforma vastagságúak legyenek.) A fűrészelt felületet finom csiszolóvászonnal simára csiszoljuk, majd a „láncszemeket” hosszirányban 1 mm vastag fűrével átfúrjuk. Amikor a fűréssel és csiszolással készen vagyunk, a felületeket felületkezeléssel vagy más vékony, hegyes szerszámmal megtisztítjuk, hogy a szabálytalan

rajzolat éles kontúrokat kapjon. A kész darabokat benzinen, vagy acetonnal zsírtalanítjuk, majd szintelen lakkal befestjük. Száradás után az összefűzés következik. Erre a célra 0,8 mm vastag rézhuzalt használunk. A huzalból vágunk le 20 mm hosszú darabokat. Egyik végüket gömbölyű fogóval behajlítjuk úgy, hogy egészen kis karikák képződjenek. Az így előkészített darabokat a „láncszemek” furatába dugjuk úgy, hogy a kis karika belülről kerüljön. A kiálló egyenes végeket is meghajlítjuk, de nem zárjuk le teljesen.

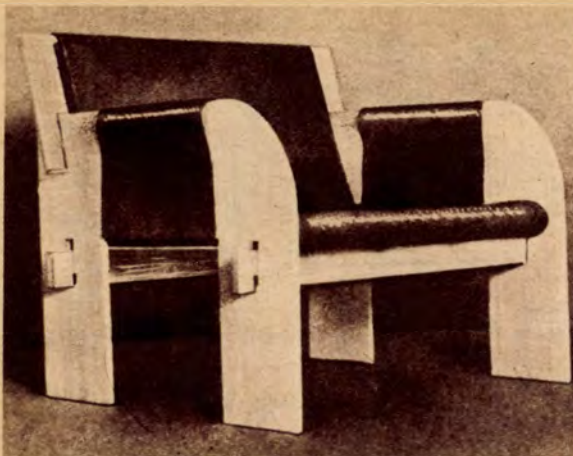
Amikor minden szemet így előkészítettünk, akkor a karikákat egymásba fűzzük és összeszórjuk. A karkötőhöz a barackmag nagyságától függően 7-8 láncszem szükséges.

IFJ. VOROS FERENC
Budapest

Ötletdíja 50,- Ft-os vásárlási utalvány.

PARADÉ

MÉG JOBB

**„ÖSSZE-
ÜTŐS”**

FOTEL

Szeptemberi számunkban könnyen hozzáférhető anyagból, egyszerűen elkészíthető foteleket mutattunk be. Az érdeklődés nyomán most egy még egyszerűbben, házilag „gyártható és szerelhető” alkalmasítást ismertettünk. Anyaga, s – ez most nagyon fontos – legalább 12 mm vastag, hétrétegű rétegelt lemez, vagy legalább 20 mm vastag „tele” bútorpanel, bútorlap (esetleg hibátlan $\frac{3}{4}$ ”-os, kb. 20 mm-es félkemény deszka is) lehet.

Előnye a fatelnek, hogy készítéséhez úgyszólván csak fűrészre van szükség, s hogy elemei az öntartó csapozás révén nemcsak képletesen, de a valóságban is egyszerűen, egymásba tolással „üthetők”, szerelhetők össze. Viszont az illeszkedő részek megmunkálása nagy gondos-ságot kíván. Eleve szorosra célszerű kívágni az egyes darabokat, majd finom reszeléssel-csiszolással bővíteni a végleges méretre. Rajzaink, s a ké-

pek tulajdonképpen minden készítési problémára választ adnak. A méretek 12 mm-es rétegelt lemezhez adottak –, ha a felhasznált anyag vastagsági mérete más, a kapcsolódó részek méreteit arányosan meg kell változtatni. Az ülés-rész kereszt-tartóinak anyaga 1”-os (kb. 24 mm-es), keményfa-léc.

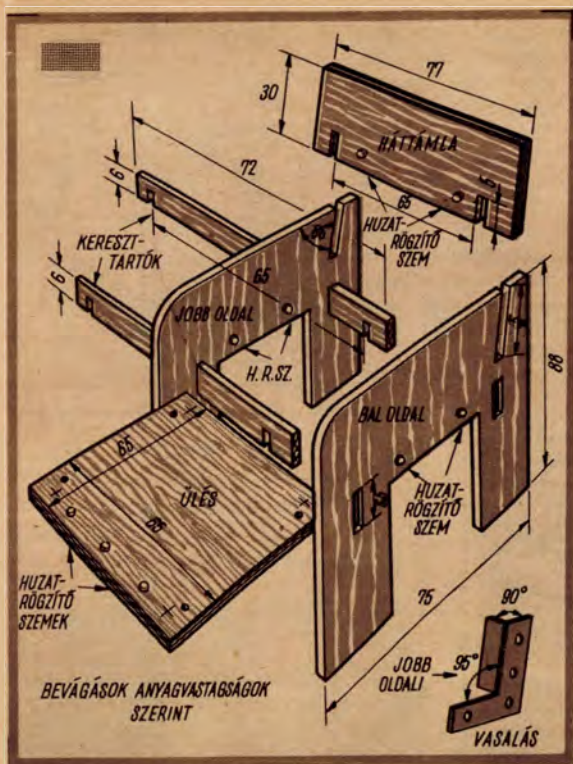
Az ábrákról is látható, hogy a fotelt aránylag könnyű szét- és összeszerelni. Szállításához – szétszerelt állapotban – $80 \times 90 \times 20$ cm-es hely elegendő. A váz textiltokba varrt, s legalább 30 mm vastag műanyaghab lapokkal borítható, de kárpítozható más, egyéni módszerrel is. Ha nem áll bőven rendelkezésre anyag, az ülésrész készülhet vékonyabb, ötrétegű, 8–9 mm-es rétegelt lemez-ből is. El lehet térni a „lábak” kialakítástól is, és a fotel oldalai „tele” változatban, közel négyzetes alakban, lábkiágás nélkül is elkészíthetők.

Különösen a kezdő „bú-

torasztalosoknak” célszerű először kartonból (pl. háztartási gépek már felesleges hullámpapír ládáiból) kivágni és összeállítani a fotel vázát, s az így ellenőrzött méreteket rajzolni fel a faanyagra. A csapozás kivágásait ilyen esetben persze a hullámpapír vastagságához igazítsuk.

A két oldal-lapot és a két kereszt-tartót egyszerre fűrészeljük ki. E négy elemet állítsuk össze, s elkészült méreteiknek megfelelően (hisz azok a készítés során eltérhetnek a tervezettől) jelöljük be az üléslap végleges méreteit, meg a háttámla bevágásának helyét, méreteit.

Ha a kifűrészelés elkészült – aminek során főleg az oldalakra vágandó nyílások, „ablakok” készítése igényel figyelmet és türelmet – próbaképp állítsuk össze a fotelt. Ha valahol szorul, kétszer is gondoljuk meg a csiszolást, reszelést, bővebbre fűrészélést. Inkább próbáljunk kis beszappanozással

célszerű az oldallapok nyílásainak belső oldali peremére 0,8–1,2 mm vastag, 15 mm széles acéllemezből erősítő szegélyt készíteni. A háttámlát tartó rést pedig a kis ábra szerinti erősítő vasalással ellátni.

A kárpitozás elcsúszását az ülésrészt mellső-alsó, valamint az oldallapok külső felületére csavarozott, gombaszzerű szemek segítenek meggátolni. A hábszivacs-lapok huzatára ezekig erő toldást készítünk, amelyekbe peremezett, beszegett, s a szemekre illeszkedő gomblyukakat varrjunk. A hábszivacsok bevonata műbőr is lehet.

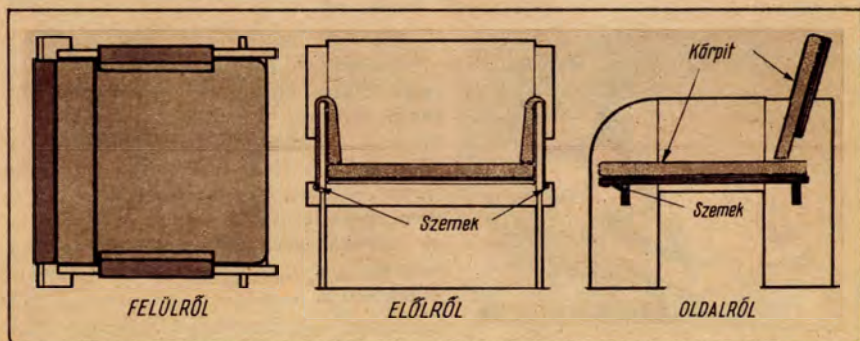
A kész fotelt ismét szedjük szét, majd tisztára csiszolás után csónakkal, vagy VILUPÁL-lakkal többször vonjuk át –, végül ismét, most már véglegesen szereljük össze.

Amennyiben több, egyforma fotelt készítünk, egyet teljesen fejezzünk be, majd azt szétszedve, bevált méretei alapján szériában „gyárthatjuk” a többiek alkatrészeit.

— 5 —

segíteni. Amennyiben jól lyesztett fejű facsavarok áll a váz, az ülésrészt felülről csavarozzuk a kereszt-tartókra, jól besüly-

lyesztett fejű facsavarokkal. Különösen vékonyabb faanyag használata esetén

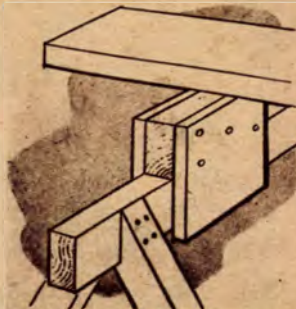
NEMZETKÖZI

ÖTLET PARÁDÉ

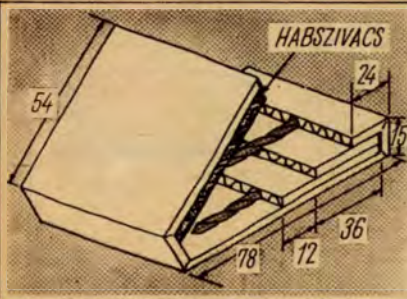
Egyes famunkák elvégzéséhez szükség lenne magasabb állványra. Egy mozdulattal le-, ill. „felszerelhető” állványmagasító készíthető az állvány anyagával azonos gerendadarabból, ha annak kétoldalára egy-egy deszkadarabot szegezzünk.

ÁLLVÁNYMAGASÍTÓ

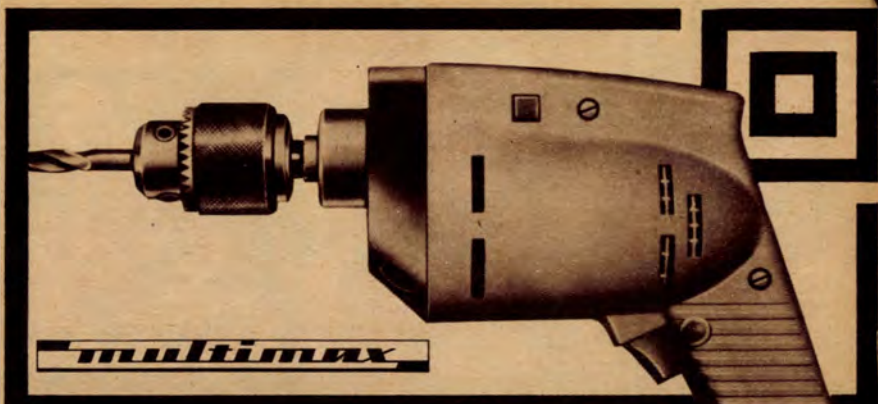

SZEMÜVEGTOK MINT FÚRÓ-TARTÓ. Egyéb fúrótartó hiányában a már nem használt szemüvegtokban is tárolhatjuk a különböző átmérőjű csigafúrókat. Ha a szemüvegtok fémből készült, béleljük ki posztóval vagy lágyműanyag-lemezzel, esetleg tegyünk bele vattát, hogy a fúrók élei ne sérüljenek meg.

CSÚSZÓSÍN HELYETT. Simán, egyenletesen csúszthatató ki-be az asztal és szekrényfiók, ha egy-egy kárpitos díszszeget ütünk a fiók alsó és oldallapjaiba.

FÚRÓOSZTÁLYOZÓ. A barkácsfelszerelés értékes darabjai a csigafúrók. A többi szerszám között tárolva viszont könnyen eltörhetnek, megsérülhetnek. Kétoldalon borított hullámpapírból jó tartót készíthetünk, amelybe méretenként csoportosítva rakhatjuk a fúrókat. A nyitható fedél belsejébe ragasztott habszivacs a fúrók kiesését, keveredését akadályozza meg.

ZHK 250

ZBS 250

ZSt 250

HBM 250 „MULTIMAX”

univerzális barkács szerszámgép ezermesterek, modellezők, dekoratőrök ideális, kétszeresen szigetelt szerszáma, 3 m-es kábellel, bármely 220 V ~ konnektorhoz csatlakoztatható dugasszal, B 16-os kúpú fúrótkmány-nyal. Védőszigetelése IP 20-as, zavarészűrésí foka: N.

Az alábbi tartozékaival nagyon sokoldalúan használható:

ZBS 250 Fúróállvány
ZSP 250 Felfogó
ZDB 250 Eszterga
ZHK 250 Körfűrész

ZSS 250 Lengőcsiszoló
ZSt 250 Lyukfűrész
ZSE 250 Készűrű
ZHG 250 Fogantyú

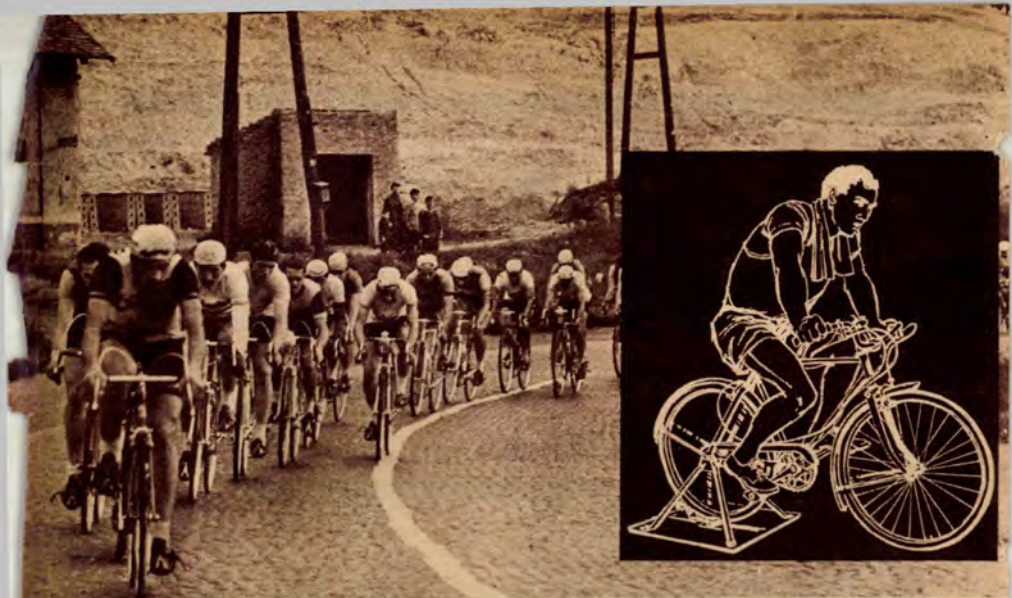
Gyártja: VEB Elektrowerkzeuge Sebnitz

Exportálja: UNION

Árusítja: Ezermester és Úttörő Bolt Vállalat
Budapest,
Szerszám- és Kíségpértékesítő Vállalat
Budapest.

(-)

IKA ELECTRICA

Kerékpáredzés - SZOBÁBAN

Világszerte, így hazánkban is sokan hódolnak a kerékpározásnak. A rossz idő beálltával azonban az edzési lehetőségek nagyon lecsökkennek, a kerékpárok nagy része szertárba, vagy padlásra, kamrába kerül. Pedig nem feltétlenül szükséges a kerékpárokat elrakni, mert az itt bemutatott edző-állvány összeállításával rossz időben is folyamatosan végezhetők az edzések. Még hozzá a különféle terepek körülményeinek megfelelően, ugyanis a házi „edzőpálya” (az edző állvány) úgy állítható be, hogy egyaránt gördüljön lazán és szorosan is. Természetesen az edző állványt nemcsak versenyzőknek érdemes elkészíteni.

ANYAGSZUKSÉGLET

1 db 1"-os (25 mm vastag) deszka 450×550 mm

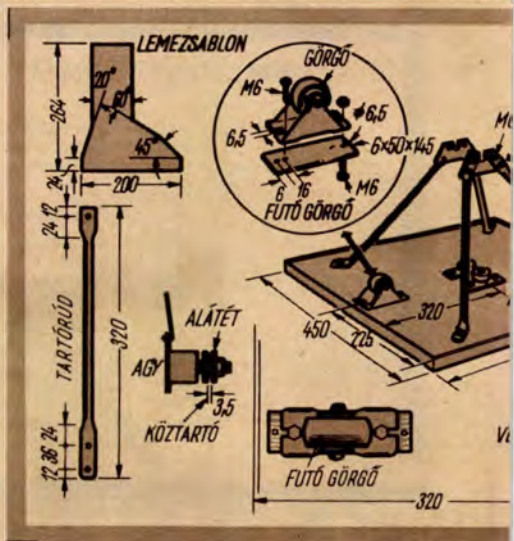
1,3 m 10–12 mm külső átmérőjű gázcső

0,3 m² vaslemez

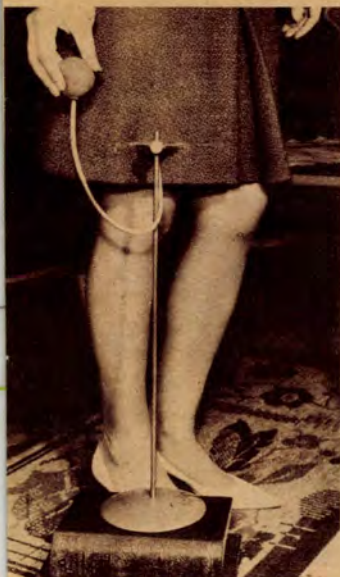
3 db görgő (gumiabronccsal, pl. zsúrkocsi-kerekek)

20 db M6-os anyáscsavar, valamint alátétek, apró szerelési anyagok.

Először a hajlításhoz szükséges lemezablont vágjuk ki. Anyaga bármilyen lehet, még

SZOKNYASZINTEZŐ

A pumpa készülhet öreg gumilabdából, amelyre lyukat vágunk s azon át kerékpár-tömlő szelepházat erősítünk rá. De jó e célra a kisgyermek beöntő-pumpája, vagy vérnyomásmérő gumilabdája is.

A fúvóka $\varnothing 18 \times 0,5$ -ös (vagy hasonló) puha fémcsőből készül. Egyik vége közelében 8 mm-es fúróval átfúrjuk, majd ebbe a végébe szorosan parafadugót ütünk, s azzal együtt ismét átfúrjuk. Közepébe is fúrunk egy, nem átmenő 8 mm-es lyukat, s abba $\varnothing 8 \times 1$ -es fémcsődarabkát forrasztunk. Erre csatlakoztató pumpát és fúvókát összekötő műanyag-, vagy gumicső. A fúvókacső szabad végét ellopítjuk úgy, hogy a lapítás merőleges legyen az átmenő

(dugós) furatra s a rése 0,5 mm-es legyen.

Az állvány fém-, fa- vagy műanyag rúd 8 mm-es átmérővel, alján menettel. A menet illeszkedik az állványtalp közepébe készített menetes furatba. A talp lehet lámpatalp, hamutartó, - de pl. babakocsi-kerék is.

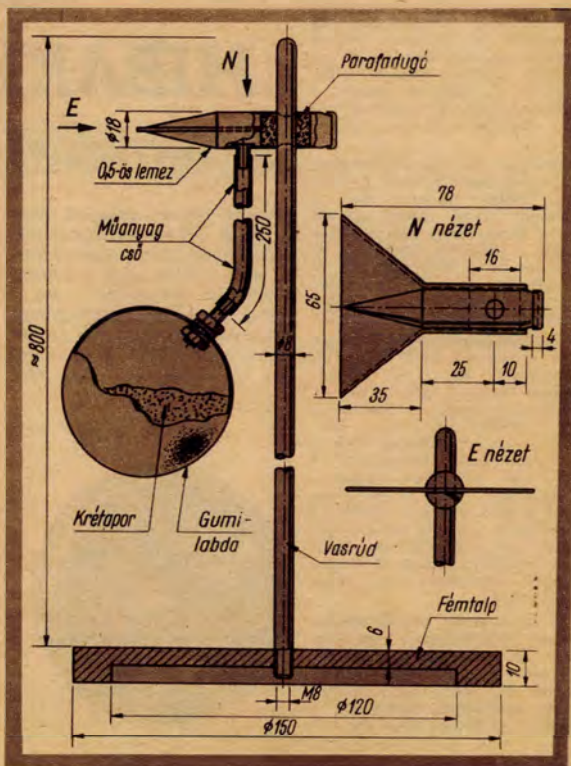
Használhatók a gumilabdát félig töltjük (a kerékpár-szelepház furatán át) száraz krétaporral - húzzuk az állványrúdon a kívánt magasságba a fúvókát -, álljunk elé, nyomjuk meg a labdát (közben egyenesen állva, tipegve forogjunk körbe) s máris a ruhán a pontosan vízszintes csík.

CSORDÁS MIHÁLYNÉ

Ötletdíja 150.- Ft-os vásárlási utalvány.

A szabás-varrás egyik legnehezebb művelete a bő szoknyák, kabátok aljának megrövidítése úgy, hogy az alsó szegély ne legyen hullámos, hanem szintben maradjon. Különösen mostanában - amikor a „miniket” szinte hetenként kell újólág divatosra rövidíteni - fordul elő ez a művelet.

Akár egyedül is pontos szintvonalúra jelölhető a ruha az ábrán és képünkön bemutatott eszközzel. Lényege, hogy egy kézi pumpából laposszájú fúvókán át krétaport fúvunk a ruhadarabra. A fúvókát állvány tartja a kívánt magasságban, miközben a pumpát nyomogatva, a fúvóka előtt lassan körbeforgunk. Levágás után a krétajel egyszerűen lekefélhető.

PARÁDÉ

Ha nem ismert fényképezőgéppel fotózunk (új, használt, vagy kölcsönkaptott), azt a film behelyezése előtt alaposan vizsgáljuk át.

A régebbi típusú, kihúzható gép harmonika szakadását (fénybeszűrődést) úgy állapíthatjuk meg, hogy a gépet szemünkhöz szorítva, a fény felé fordulunk. Az élességet és a parallaxis-hibát a film helyére szorított pauszpapírral, vagy homályos üveggel ellenőrizhetjük.

A vacu-szinkront már vásárláskor a boltban ellenőrizhetjük. Központi záras gépeknél az ellenőrzés egyik módja, hogy a fényrekeszt teljesen kinyitjuk (ha kiszerezhető az objektív, kivesszük), a hátlapot levesszük, és a gépet a vacu-körte fölé helyezzük. Kapcsoljuk be az örökvacu kábeljét, állítsuk a kart az x-jelre és exponáljunk. A villanást az objektív-nyíláson keresztül látnunk kell (1. kép).

A másik mód: szintén levett hátlapú gép tartó-papucsába szereljük a vacut, álljunk szembe egy tükörrel és a szemünkre szorított géppel exponáljunk. A villanás ezúttal a tükörben fog látszani, szintén az objektív-nyíláson keresztül.

Redőny- és forgótükr-záras gépeknél bonyolultabb a helyzet. Azokon ugyanis nem a lamellák szélső állása gyűjtja be a vacut, ezért előfordulhat, hogy a villanást látjuk a tükörben, de a fény mégsem világítja be a teljes képmezőt, mert a készülék nem a redőny maximális nyitásánál villan fel.

Szinkron-ellenőrzésnél ugyanúgy járunk el, mint az előbbi esetekben. Azzal a különbséggel, hogy a gépet nem a szemünkre szorítjuk, hanem a film helyére kis darab, fénymentes csomagolásban tárolt brómezüst papírt helyezzünk. (A műveletet szobában, nappali világításnál is végezhetjük, csak a tűző napfényt kerüljük.) A villanás után a fotópapíron jelentkező elszíneződés biztosan kimutatja, hogy a megvilágítás kiterjedt-e a teljes képmezőre.

A zárssebesség ellenőrzéséhez ismert fordulatszámú berendezés (pl. hanglemezjátszó lemeztányérja) szükséges. Fekete karton (2. ábra) vagy elhasznált hanglemez szélére (3. kép) fehér pontot fessünk. Ref-

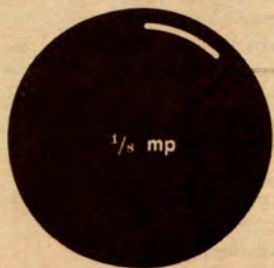
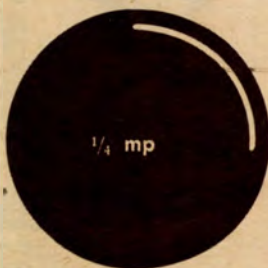
HIBAKERESÉS fényképezőgépeken

lektorral erősen világítsuk meg a forgó lemezt és különböző zárssebességekkel exponáljunk. A mozgó fehér pont a filmen különböző hosszúságú íveket rajzol, amelyből leolvasható, hogy adott idő alatt a fordulót stb. részét tette meg. Mi-

vel ismert a percenkénti fordulatszám, az is kiszámítható, hogy ez a tört fordulatszám a másodperc hányadrésze alatt zajlott le.

Lássunk egy példát: Percenként 78-at forduló lemeztánczónk van. Ez egy fordulót $\frac{1}{78}$ perc, közelítőleg egy má-

78 fordulat percenként

sodperc alatt tesz meg. Egy másodperces zársebességnél a pontnak tehát egy teljes fordulatnál valamivel többet kell leírnia. Gyorsabb zársebesség-nél a rajzolt ív rövidebb lesz. Közelítő értékek: $\frac{1}{2}$ másodpercnél kb. fél fordulatot, $\frac{1}{4}$ -nél negyed fordulatot, $\frac{1}{8}$ -nál nyolcad fordulatot ír le a mozgó fehér pont. Normál méretű lemez szélére festett ponttal $\frac{1}{125}$ másodperces zársebesség még megközelítő pontos-sággal ellenőrizhető. Ennél nagyobb zársebesség – pl. $\frac{1}{1000}$ másodperc, csak gyorsabb fordulatszámú berendezéssel vizsgálható.

CS. F.

Új könyvek, — autós ezermestereknek

A Táncsics Kiadó gondozásában jelent meg az „Autósok kézikönyve”. Számos, sűrűn felvetődő „napi” kérdésre (pl. egyes benzinkutak üzemanyagválasztéka, forgatónyomaték és lóerő viszonya, újabb kocsikhoz használatos kenőanyagok stb.) talál benne választ az autós.

Surányi Endre: Az autó című könyve lényegében a gépjárművezetői vizsga műszaki anyagát, a Képes KRESZ meg a közlekedési anyagot ismerteti. Mindkét munkát nagyon sok ábrával —, a KRESZ-t színesekkel — illusztrálták.

Az Így gondozd a ... sorozat legújabb kötetei a Wartburg, illetve Skoda tulajdonosoknak adnak nagyon hasznos tanácsokat.

VÁLASZOK

az EM-vizsga 5. oldalon feltett kérdéseire

1. Az alkatrészek feszülésmentes szerelését.
2. A „B” az élet- és üzembiztonság ellenőrzött-ségét, a „MEEI” a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet vizsgálatát igazolja.
3. Kardáncsuklós tengelykapcsolást.
4. Alulról, a felülről származó púposodást okoz.

Rejtvénykedvelők

figyelem!

Megjelent a

FÜLES ÉVKÖNYVE

1969.

A 260 oldalas kötet fejezetei között: 25 portré az új magyar irodalomból — Ku-Klux-Klan — Így élünk majd 2000-ben — Egy kis dzsessz-történelem — Mini-teszt csak nőknek. 20 000 forintos pályázat. Kapathó minden újságárusnál.

Vegyi receptek:

TINTAFOLT ELTÁVOLÍTÁSA.

Az iskolaév megkezdése után ismét a tanulók kezébe kerülnek a tollak, a tintásüvegek. Sajnos a tintából gyakran jut a ruhákra is. A tintafolt nyomtalanul távolítható el – még a fehér műszálszövetből, vagy papírról is – az OFOTÉRT boltokban néhány forintért vásárolható rögzítő (savanyú fixár oldatával). Ha a papírra a tisztítás után irni akarunk, mossuk azt le tiszta vízzel, vagy használjunk az írások golyós írórt. (A ruhát bőségesen át kell öblíteni.)

LAMM JÁNOS
Németkér

Ötletdíja 25,- Ft-os vásárlási utalvány.

DESZTILLÁLÁS HÜTŐGÉP-

PEL. Kevés gépkocsitulajdonos gondol arra, hogy a hűtőrendszer kút- vagy ivóvízzel való feltöltése nagyban hozzájárul a hűtő és a motor vízkövesedéséhez. A vízkövesedés egyrészt a hűtés határfokát rontja, másrészt a henger falát körülvevő vízkő esetleges repedése, lepattanása az öntvény repedését eredményezheti. Töltsük fel a hűtőrendszert desztillált-vízzel, vagy készítsünk desztillált vízből téli időszakra fagyálló folyadékot. Nem drága ugyan a desztillált víz, vagy a fagyálló hűtőfolyadék, de van ahol a beszerzése nehézséget jelent. Teljesen ingyen is hozzájuthatunk desztillált vízhez, ha van a

háztartásunkban hűtőgép. Ugyanis a hűtőgépen lecsapódott párából képződött jég olvadás után ásványi anyagoktól mentes desztillált-víz! A hűtőgép használatától függően 6-8 naponként jegesedik oly mértékben, hogy a keletkezett jégréteg akadályozza a tökéletes hőelvonást, hűtést. Ilyenkor a hűtőgépet kikapcsoljuk és a leolvadó desztillált vizet összegyűjtjük.

A cseppfogó tálcsának legmélyebb pontján fúrunk egy lyukat, melybe epokittal kis csövecskét ragasztunk, amit a hűtőgép üzemeltetése alatt dugasszal elzárunk. Leolvasztáskor a beragaszott csövecskére műanyag csövet húzunk, melyvel egy üvegbé vezetjük a jégből olvadó desztillált-vizet.

A csomagtartóban kis helyet elfoglaló műanyag kannában tartott desztillált vízzel a hűtőből, vagy az akkumulátorból elpörgölt folyadékot pótolhatjuk. Mosószert, – szódát ne használjunk a hűtőgép hűtőbordáinak mosásához, nehogy a desztillált vizet beszennyezzük.

INOTAI TIBOR
Dunaújváros

Ötletdíja 25,- Ft-os vásárlási utalvány.

TUSFOLT ELTÁVOLÍTÁSA.

A tussal dolgozók (rajzoló, mérnökök, diákok) ruháján, köpenyén elkerülhetetlenül tusfoltok keletkeznek, amelyek legtöbbször még erős mosással sem távolíthatók el. Műszálas kö-

peny és ruha erősen mosószeres vízzel nem mosható, ami egyébként a tusfoltot legalábbis elhalványítaná.

Nem kell erős mosószert és forró vizet a tusfolt eltávolításához, ha denaturált szeszben kevés közönséges befőzési szalicil feloldunk és az oldattal a foltot bedörzsöljük. Utána műanyag szivaccsal dörzsölgetjük, illetve a folt oldódásáig az oldattal többször beitatjuk. Ezután langyos vízben, enyhén mosószert alkalmazásával az anyagot kimossuk, illetve átöblítjük.

A denaturált szesz + szalicil oldattal a „legmakacsabb” tusfolt is eltávolítható.

GÁCS ANDRÁSNE
Budapest

Ötletdíja 25,- Ft-os vásárlási utalvány.

ZOMÁNCSZIGETELES ELTÁ-

VOLÍTÁSA. A zománcszigetelésű vékony huzal a forrasztás előtti mechanikus tisztításkor könnyen elszakad. A huzal vegyi úton is tisztítható. Ehhez alkoholt, egy rész benzolból és egy rész ammóniumhidroxidból készítsünk oldatot. A huzalvéget kenjük be vele, majd ronggyal töröljük le a szigetelést. A forrasztást a szokásos módon végezzük.

TAKÁCS JENŐ
Samorin (CSSR)

Ötletdíja 25,- Ft-os vásárlási utalvány.

FELEJTOTT ROSTIRÓN.

A kiürült rostirón felújításához vegyük ki a rostot. A benne található szűrőt is emeljük ki és mossuk le vízzel. A műanyag tokot tisztítsuk ki, majd a rostot tegyük vissza. Arra toljuk rá a filtert, s öntsünk rá bélyegzőpárna festéket, s megint vattacsomót dugjunk a szárba. Ezt a műveletet háromszor ismétljük meg. Ha ezzel elkészültünk, tegyük vissza a dugót. Természetesen az írónt csak az eredeti színnel meg egyező festékkel tölthetjük meg.

BOZÓKY PÁL
Budapest

Ötletdíja 25,- Ft-os vásárlási utalvány.

„SAJÁT”

előszoba-esillár

Jól mutatnak a lakásban a csüngő műanyag-, vagy üveg-búrák világítótestek. Az égő világitótestek színének, számának, felfüggesztési módjának célszerű megválasztásával, a lámpa a lakás bármely helyiségének megvilágítására alkalmas. Az elrendezést mindenki egyéni ízlése és ötletessége szerint választhatja meg. Pl. konyhába, előszobába függeszthető a képen látható két-búrák csillár.

Egy világítótest anyagszükséglete és alkatrészeinek elkészítése:

Búra alsórész: $\varnothing 45 \times 150$ mm-es opálüveg cső (beszerelhető KERAVILL szaküzletekben). Egyik végétől 5 mm-re, átmenő irányban 2 db 2 mm átmérőjű furatot készítünk, vagy készítettünk üveggel.

Alsórészt tartó lemez: $0,6 \times 16 \times 80$ mm-es félkemény réz- vagy alumíniumlemez. A lemezre rajzolt formát kivágjuk, meghajlítjuk és csak utána fúrjuk. A hajlított rész fűrészhöz betétnék 2 mm-es alumínium lemezdarabot használunk.

Távtartó cső: $\varnothing 10 \times 115$ mm-es alumínium cső. Egyik végére 10–12 mm hosszson $M10 \times 1$ -es menetet vágunk, másik végétől 4 mm-re $M4$ -es menetet fúrunk.

Sasszeg: $\varnothing 0,8 \times 30$ mm (vörösréz huzalból hajlítjuk).

Búra felsőrész: Ün. rücskös műanyag váza (Vas és Edényboltban, Műanyagboltban kapható). Fenekét közepén a kábel vastagságánál 0,1–0,2 mm-rel nagyobb átmérőjű fúróval fúrjuk át, szélén pedig 4 db 10 mm átmérőjű szellőzofuratot készítünk.

Foglalat: Mignon foglalat.

Kábelcsatorna csavar: $M4 \times 6$ -os félgömbfejű csavar.

Kábel védőlemez: $0,3 \times 10 \times 30$ mm-es rézlemez. Szereléskor hajlítjuk a kábelre. Azért szükséges, hogy a szorítócsavar a kábelt ne rongálja meg.

ÖSSZEÁLLÍTÁS

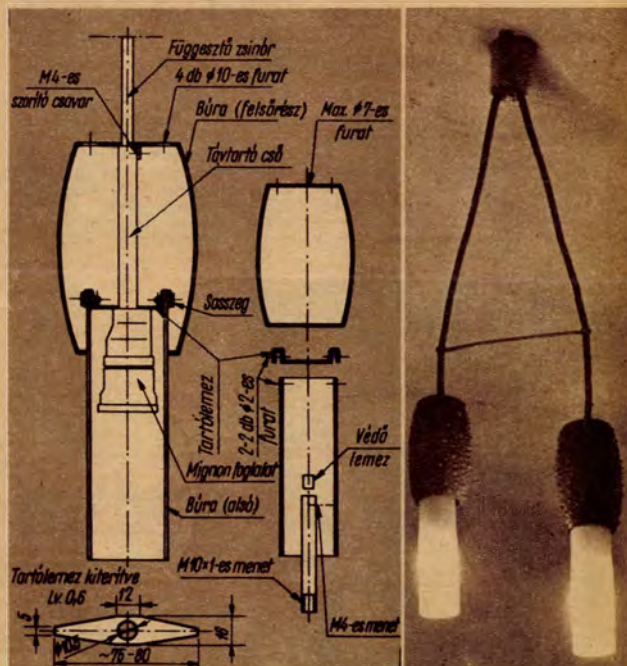
A foglalatot szétcsavarjuk, felső részét rászerezzük a távtartó csőre, a csatlakozókhoz bekötjük a kábelt, azt befűzzük a csőbe és összecavarjuk a foglalatot. A csőre felfűzzük az alsórészt tartó lemezt. A kábelre ráhajlítjuk a védőlemez, becsúsztatjuk a távtartó csőbe annyira, hogy azaz szintben legyen, majd a szorítócsavarral rögzítjük a kábelt. A kábelre felhúzzuk a búra felsőrészt. Az összeállított búrákat rászerezzük a már elkészített mennyezetrözsára, vagy tartószerkezetre. A búra alsórészeket csak ezután szereljük fel (így kisebb a törési

veszély). A sasszegeket belülről kifelé dugjuk! A függeszőzsinór $2 \times 0,5$ mm² körkeresztmetszetű pamutbeszővéses vagy műanyag szigetelésű kábel. Lényeges, hogy külső átmérője 7,5 mm-nél nagyobb ne legyen. A távtartó színés műanyag szigetelésű alumínium huzal. A mennyezetrözsza műanyag pohár.

Az égő (gyertyaizzó) behelyezése, ill. cseréje úgy történik, hogy az üvegbúrárt fölfelé ütközésig betoljuk a műanyag bűróba. Ekkor a foglalat alja kilátszik, s az izzót, — a foglalat alját két ujjal fogva — becsavarhatjuk, majd az üvegbúrárt óvatosan visszarendeljük és a lámpát használatba vehetjük.

CSEH LAJOS
Budapest

Ötletdíja 200,— Ft-os vásárlási utalvány.

SZTEREO

fejhallgató

Már kapható sztereo-rádió, folynak a sztereo kísérleti adások is, de a vevőkészülékek zöme még nem alkalmas sztereo vételre, — különösen riem a tranzistoros zseb- és táskarádiók. Kevés átalakítással a tranzistoros rádiókat sztereo hatásúvá tehetjük, azaz alsztereo rádióvá alakíthatjuk.

SZÜKSÉGES ANYAGOK

- 2 db kisméretű hangszóró
 - 2 db műanyag tölcser
 - 1 db műanyag hajráf (leszorító abrons)
 - 2 db M3-as anyáscsavar alátéttekkel,
 - 1 db 1–2 μ F-os kondenzátor
 - 2 db 100 ohmos ellenállás
- továbbá kis darab habszivacs, szigetelt vezeték és ragasztó.

A műanyag tölcserék kifolyó csöveit éles késsel (ha kemény az anyaguk, akkor lombfűrészsel) vágjuk le, a hajráf két végét pedig fúrjuk

A sztereo fejhallgató elkészítéséhez szükséges alkatrészek; 2 db műanyag tölcser, 2 db hangszóró, 1 db műanyag hajráf valamint néhány méter kéteres szigetelt vezeték.

át. (Hajráf hiányában 2 cm széles, 2–3 mm vastag műanyag lemez is megfelel, amelyet forró vízbe mártva hajlíthatunk meg.) A hangszórókra kéteres vezeték, azokat vezessük át a tölcserék alsó nyílásain, majd a hangszórókat epokittel ragasszuk a tölcserékbe. A két — most már hangszóróval felszerelt tölcser — fülcseiknél fogva egy-egy M3-as anyáscsavarral a hajráfhoz erősítjük. Nagyméretű alátétet tegyünk a csavarfej és az anya alá, mert a műanyag

tölcserék fülrésein meglehetősen nagy a furat. Az egyik tölcseréből kijövő vezetéklet lemezfüleccsel vagy celluluszalaggal rögzítve vezessük át a hajráfot, majd a kettőt együttesen vezessük tovább. Végeikre szereljük a banándugókat. Hogy a két tölcser jobban illeszkedjék fülünkre, ragaszunk peremükre habszivacs korongokat.

A sztereo-hatás eléréséhez a rádiókészülék is némi átalakítást igényel. A készülék hangszóróját kiiktatjuk (felhasználható az az egyik tölcser hangszórójaként). Legjobb ha a rádió dobozára forrűlelkel elalott két pár banánhüvelyt rögzítünk. Azokat belülről egy-egy 100 ohmos terheléscsökkentő ellenállással csatlakoztatjuk a kimenőtranszformátorhoz (mivel a transzformátor csak egy hangszóróra méretezett). Az egyik csatlakozó banánhüvely-párhoz és a kimenőtranszformátorhoz sorosan kössünk egy 1–2 μ F-os kondenzátort, miáltal az egyik hangszóróban magasabb hang jelenik meg, s máris élvezhetjük a sztereo-hatású rádióműsort.

Az összeállított sztereo fejhallgató. Megfigyelhető a húzal vezetése, valamint a csavarral összeerősített hajráf és a tölcser. A csavar azért látszik a szükségesnél hosszabbnak, mert azzal rögzíthető a jó „felfekvést” biztosító habszivacs

 —s.c.

Már sokszor szó esett a VT gyár által készített rádiókészülékek nyomógombos hullámváltójáról, ill. azok elég gyakran meghibásodó „csúszkájáról”. Az Ezeremsterben is olvashattunk azok javítására vonatkozó jótanácsokat. Ha viszont a csúszkákat kisereljük és megjavítjuk, vissza is kell tenni. Ez annál is inkább körülményes, mivel a rugók nem nagyon tűrik, hogy az érintkező lemezekkel összepréseljük őket. Hogy a csúszkát könnyebben visszahelyezhessük, készítsünk részére „kalodát” (kegerves vagy festékes doboz anyaga is megfelel). Hajlításához a kiserelt csúszkát sablonként használhatjuk. A csúszkát aztán a rugókkal és érintkezőkkel együtt belesúsztatjuk a kis segédeszközünkbe (kalodába), majd a hullámváltó nyílásához illesztve, csavarhúzóval könnyedén a helyére toljuk.

SZALÓKY ISTVÁN
Ceildörmök

Ötletdíja 50,- Ft-os vásárlási utalvány.

MÉG JOBB...

Csúszka csúsztató

EGYSZERŰ MORZEGENERÁTOR

Az Ezeremster 1968/1. számában morzegenerátor leírását ismertették. Az is jól működött, de egyszerűbb megoldást sikerült kidolgoznom, amit fejhallgató gyakorláshoz már régóta használok.

Anyagszükséglet: $C_1 = 30 \text{ nF}$, $C_2 = 60 \text{ nF}$, $C_3 = 2 \text{ } \mu\text{F}$, $R = 15 \text{ kohm}$, $T = \text{OC } 1071, 1072, \text{ P } 13, \text{ P } 14$

A mintakészülékbe OC 1071-es tranzisztort építettem. A C_1 és C_2 kondenzátor 5–10 μF -dal eltérhet a megjelölt értékűtől, csak az a lényeges, hogy a C_1 fele legyen a C_2 -nek. A készülékhez nagyojmos fejhallgató a jó. Ha csak kishomos van, akkor a telepfeszültséget kell csökkenteni (pl. 3 V-ra).

A billyentű csak oszcillátor (hang) vonatkozásban szakít, a teljes kikapcsoláshoz a fejhallgató csatlakozóit is ki kell húzni a hüvelyéből.

KNER JANOS

Ötletdíja 75,- Ft-os vásárlási utalvány

LÁBMELEGÍTŐ

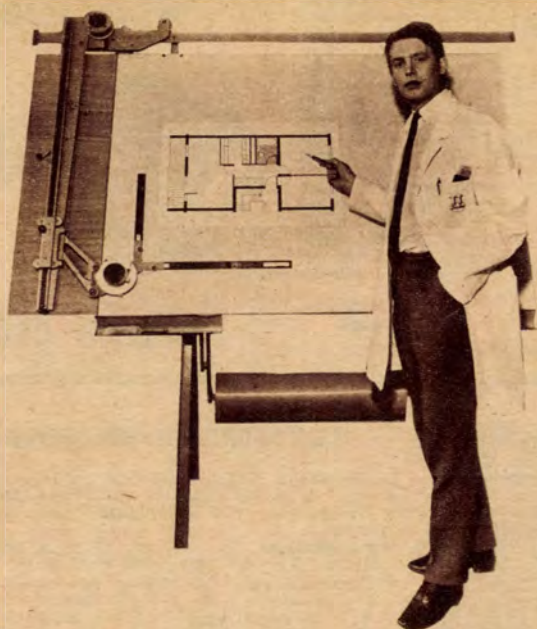
Ha ülőmunkát végzünk, gyakran még meleg cipőben is fázik a lábunk. Sőt otthon is előfordul, hogy olvasás, varrás – egyszóval tartósan ülés közben – a lábunk lehűl, s megfázunk. A képen látható lábmelegítő megoldja ezt a problémát, mert a kevésbé fűtött helyiségben is melegen tartja lábunkat. Elkészítéséhez bármilyen vastagabb textilanyag megfelel. A két bokánál zárt lábfej körvonolatát követő s a láb szőr alsó harmadáig érő, két egyforma textildarabot szabjunk ki, varrási ráhagyással. Tegyük közéjük jó vastagon vattát vagy vatelin bélést és úgy varrjuk össze a két borítást. Kétoldalt hagyjunk hasítékat, rögzítsünk bele néhány darab cipőringlit, melyeknél fogva a melegítőt lábunkon összefűzhetjük (aki még ennél is melegebb lábvédőt szeretne és van elektro-mos ágymelegítője, azt is bele dolgozhatja.)

D. R. Gy.

Ötletdíja 75,- Ft-os vásárlási utalvány.

MÉG JOBB... MÉG JOBB...

Rank mérnök szavait idézzük:

A MI MODELLVASÚTJAINK SZÁMÁRA MÉG AZ ÖN LAKÁSA SEM TÚL KICSI!

Gondoltunk az Ön lakásának méreteire is. Olyan modellvasutat alakítottunk ki, amely kis helyen elfér és műszakilag mégis tökéletes: ez a TT-Zeuke, méretaránya 1:120. E méretnél a csekély helyigény ellenére is sokféle működési eljárás valósítható meg. A modellvasút nemcsak kicsi, hanem sokoldalú és az eredeti pontos mása is. A kezdő is könnyen és egyszerűen felépítheti, de a gyakorlott modellezőnek is több megoldási lehetőséget nyújt. Sok mozdonya és kocsija van és nagy tartozékválasztéka. Mindezekre gondoltunk – és az Ön lakására is, ahol most ez a kedves „hobby” kényelmesen elfér.

(TT-Zeuke-vasutak kaphatók minden jobb szaküzletben.)

(-)

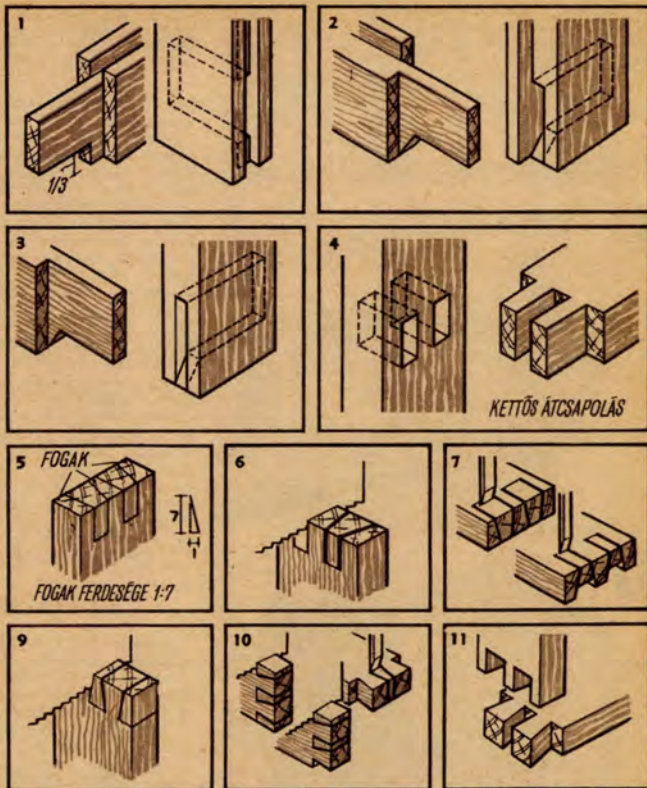
Minőségi termék

az NDK-ból!

Csináld
magad!

...A CSA PO ZÁST

Lábatatok, keretszerkezetek összekapcsolására korább: számainkban már ismertettünk néhány megoldást, amelyeket most újabbakkal egészítünk ki. Bemutatjuk a **vésett csapozást szakállas csappal**, valamint a **nyitott fecskefarkú csapozást**.

Vésett csapozás készítésekor az egyik keretdarabra rés helyett lyukat vésünk. Ennek megfelelően a másik keretdarab csapja nem lesz teljes anyagszélességű, hanem annál egyharmad anyagszélességgel keskenyebb. A csapos darabra a szélesség egyharmadában rövid (10–14 mm hosszú) kisebb csapot (ún. szakállt) alakítunk ki, amelynek részére a lyukas darabon helyet vésünk. A csapos darabnál tehát a teljes anyagszélesség kétharmada a csap, egyharmada a szakáll (1). Vésett csapozás készülhet úgy is, hogy a lyuk nem hatol át az anyagon. Ekkor a csap valamivel rövidebb lesz, mint a teljes anyagszélesség, viszont a csap bütüje nem látható. Bútoroknál ez a megoldás a jobb. Ugyanílyen csapozás készíthető árkolt (2) és sima (3) kivitelben is.

Keretszerkezeteket megerősítő, vagy osztó darabokat T-alakú kötéssel kapcsolunk a keret-höz. Itt a csapot teljes anyagszélességben készítjük el, nincs szükség szakállra. A csap lehet ötmenő vagy eltakart (amikor rés helyett lyukat vésünk.) Hasonlóan készül a kettős T-kötés vésett csappal (4), amely már erősebb kötést biztosít.

Keretszerkezetek leggyakoribb összeépítési módja a fogazás. Egyik legszilárdabb kötés a nyitott fecskefarkú fogazás. A fogak oldala trapéz alakú, így a kávékat csak egyirányban lehet összetolni, illetve szét húzni. A fogak beosztását a káva bütüjére rajzoljuk (5), illesztő fűrészrel függőlegesen bevágjuk (6), majd kétoldaltól kivessük (7). A fogakat ráhelyezzük az ellen-darabra és körülrajzoljuk (8). Itt is elvégezzük a függőleges befűrészélést (9), levágjuk a szélső darabokat, kivessük a foghelyeket (10) és így már összeilleszthető a két darab (11).

FŰTÉSI TANÁCSADÓ

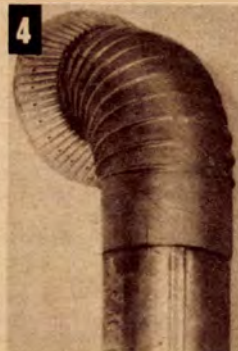
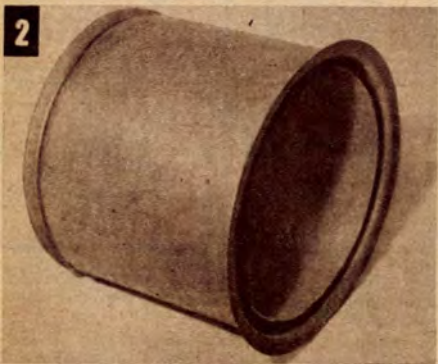
Már egy hónapja is elmúlt, hogy megkezdődött a fűtési idény. Azóta a háztartások állandó témája a fűtés. Néhány ötletet, tanácsot ismertetünk hát a fűtés megkönnyítésére.

Ahol a kályhát füstcső köti a kéménylyukhoz (vaskályhák, olajkályhák, hordozható cserépkályhák stb.), ott a csöveket időnként a koromtól meg kell tisztítani. A falból kiemelt füstcső megrongálhatja a falat, sőt az is előfordul, hogy hiányzik a falhüvely (1), ilyenkor a falat ki kell javítanunk, s pótolni kell a hiányzó falhüvelyt. Falhüvely a vasúletekben általában készen is kapható (2). Helyezzük a kéménylyukba, s cementes habarccsal rögzítsük, egyben pótoljuk a hiányzó vakolatot. A hüvely és a fal téglái közé ékeljünk kis téglá-, vagy cserépdarabokat a vakolatba, azok szilárdan rögzítik ott. A falhüvelybe dugjuk a füstcsövet (3), amelyre füstcsőrózsát húzunk (4), hogy eltakarja a javított részt, s a csatlakozás tisztább, tűzmentesebb legyen.

Ha nem kapunk megfelelő méretű falhüvelyt, házilag is készíthetünk. Vágjunk le füstcsőből lemezollóval egy darabot (hossza a fal vastagsága + 40 mm). Egyik szélét 6-8 mm szélesre peremezzük (5), azaz kalapácsütésekkel nyújtuk az anyagot. A füstcsődarab másik végét 30-35 mm hosszán lemezollóval vagdoszuk be (6) és laposfogóval hajtogassuk vissza (7). Ez a házi készítésű falhüvely kerül a kéménylyukba, - a visszahajtott lemezék megakadályozzák a hüvely kicsúszását.

HA NEM „HÚZ” A KÉMÉNY

Nemcsak az első begyújtáskor, de a tüzelés folyamán többször is tapasztalhatjuk, hogy füstöl a kályha, nem jó a huzat. Ezt a jelenséget a kémény és a füstcsőcsatlakozás hibája okozhatja. Gyakori hiba, hogy a füstcső a kéménylyuk falának belső felületénél mélyebbre nyúlik a lyukba (8). Amennyiben ez áll fenn, vágjuk le a felesleges darabot, vagy húzzuk kijebb. Szinte általános, hogy egy-egy kéménylyukba több tüzelőberendezés is csatlakozik. Ekkor a rossz huzat oka lehet az is, hogy a füstcsövek egymással szemben (9), vagy egymáshoz túl közel csatlakoznak a kéménybe. Tartsuk szem előtt, hogy a füst-

SZINTBE

30 cm

csőcsatlakozások egymástól függőleges távolsága legalább 30 cm legyen. Csökkenti a huzatot és füstszívórgást okoz, ha a füstcső 90°-nál kisebb szögben csatlakozik a kéménylyukba. Egyébként a kályha helyzete akkor a legideálisabb, ha azt közvetlenül a kéménylyuk alá állítjuk.

Amennyiben az említett hibaforrásokat megszüntettük, még az alábbiak okozhatják a kályha rossz hatásfokú működését:

1. A kémény belső falára korom rakódott (pl. nyáron nem voltak otthon, amikor a szokásos kéménykarbantartás volt, ezért azt sürgősen végeztessük el).
2. Megrepedt a kémény fala (ritka eset, de ha észrevettük, javíttassuk meg).
3. A füstcső túlságosan lazán illeszkedik a falhüvelybe, vagy annyira megrögződött, hogy lyukacsos lett.
4. A kályha akkor is füstölhet, ha kint hirtelen felmelegedett az idő, s így a kályha meleg levegője a hideg kémény miatt nem tud felfelé áramlani. Ekkor ajánlatos a kéménytisztító nyíláson át a kéményt papír vagy olajos rongy égetésével előmelegíteni.

5. Ellenőrizzük azt is, hogy nem maradt-e nyitva a padláson vagy a fűtendő helyiségben a kéménytisztító nyílás ajtója, mert az ott beáramló hideg levegő csökkenti a kémény hőmérsékletét, s tűzveszélyt is okozhat.

d-s.

Kéménylyuk

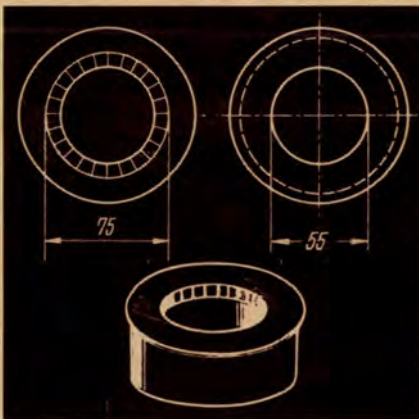
MINIKALOR-hoz

Sokan vásárolnak MINIKALOR olajtüzelésű kályhát. A meglévő kéménynyílások viszont általában nagyobbak, mint a kályha füstcsövének átmérője. Egyszerű megoldással – a falszerkezet megbontása nélkül – a kisebb átmérőjű kályhacső is csatlakoztatható a régi kéménynyílásba.

Vásároljunk az eredeti kéménynyílásba, ill. a beépített falhüvelybe pontosan illeszkedő faldugót. Rajzoljuk rá a MINIKALOR füstcsövének átmérőjét (75 mm), majd egy kisebb átmérőjű (55 mm) kört. A középrészt vágjuk ki, a két kör közötti részt pedig vagdossuk be és hajtogassuk befelé. A dugót nyomjuk helyére, illesszük be a füstcsövet, s a fűtrórsa helyretolása után a MINIKALOR üzemeltethető.

KÖKAI ANTAL
Szigetszentmiklós

Ötletdíja 25,- Ft-os vásárlási utalvány.

Ezermester virágkonzerválás

Ki ne szeretné, ha őszel, vagy télen vázába kerülő vágott virágai sokáig szépek maradnának. (Úgy, mint a hátsó börtölálpunkon láthatók.) Különösen a téli, virágszegény időszakban fontos, hogy minél hosszabb ideig virítsanak a vázába, vagy más virágtartóba állított virágok.

A legkevesebb amit tehetünk, hogy már a hazavitelnél óvjuk a virágokat. Lehetőleg többrétegű selyempapírba csomagoljuk a csokrot, nehogy túlságosan lehűljön, míg hazaérünk. Otthon azonnal bonstuk ki és a virágszárakat összeszorító kötést vágjuk fel. A leveles száron ritkítsuk meg a leveleket, hogy kevesebb vizet párologtassanak. Vízbe állítás előtt éles késsel, vagy borotvapengével vágjunk le a virágszárak aljából 1-2 cm-es darabot ferdén, hogy ezáltal új metszlap keletkezzék, amelyen át gyorsabban felszívódik a víz. A krizantém, rózsá és más, elfásodó virágok szárának alját célszerű felhasítani, a vízbe kerülő szárrészt pedig kalapáccsal vagy kés nyelével körben enyhén megütögetve felrepszteni, mert úgy több vizet képes felszívni.

Ha, mire vázába kerülne a virág – meglanadna –, metszlapja megújítása után állítsuk 30 C°-os vízbe úgy, hogy csak a feje emelkedjék a víz fölé. Gyorsabban fel-

frissülnek a virágok, ha a virágfejeket nedves selyempapírral takarjuk le. A húsos szárú, ragadós nedvű virágszálak (jácint, mikulásvirág) frissen vágott metszlapját érintsük meleg kályhához, mert úgy meggátoljuk az értékes nedv kifolyását.

A virágtartóba a virágok beállítása előtt mindig friss, de 18 C°-nál nem hidegebb vizet töltünk, s azt lehetőleg naponta cseréljük. A vizcseré alkalmazásával újítsuk meg a virágszárak végén a metszlapot is.

A vízben tartóan elévő virágok élettevékenységét különböző kémiai szerekkel is elő lehet segíteni, amivel ugyancsak növelhető tartósságuk. A szerek három fő alkotórészt

tartalmaznak, 1. a virágok tápanyagát jelentő szerves anyagokat (cukrok, keményítő és más hasznosító anyagok), 2. a víz kémhatását kedvezően befolyásoló sókat (citromsav, cinkklorid) stb., 3. a virágszárak rothadását, a víz poshadását megakadályozó bomlását gátló anyagot (káliumpermanganát szalicil, vagy egyéb).

A sokféle recept közül talán a legegyszerűbb: tegyél kiskanálnyi timsót, ugyanannyi szalicilt és két kanál cukrot keverjünk el két liter vízben, és azzal töltjük fel a vázákat.

VIRÁGOK ÁTFESTÉSE

Aki nem idegenkedik a modern, bár kissé természetellenes érdekességek-től, megpróbálkozhat a virágok átfestésével is. Erre elsősorban a semleges, más színnel elnyomható, fehér színű virágok alkalmasak.

Festékként olyan anyagok használhatók fel, amelyek nem pusztítják el az élő növényt, nehogy az átfestett virágok élettartama túlságosan megrövidüljön. Hatásos piros virágfestékeknek bizonyul a tintaszerűen besűrített vörörsbor, s hasonló hatás várható a bodza, szedes és más festő terméshúsú növények terméséből kinyomott levek használatával. Kékes színű lesz a virág, ha tiszta víz helyett

a mosásnál használt kékítő oldatba állítjuk.

A különböző virágok természetesen eltérő módon színeződnek, de elsősorban a virágszirmok érhalózata színeződik el. Annál hamarébb, minél mélyebben merül a virág szár a színező oldatba. Az elszíneződött virágot egy-két nap múlva állítsuk ismét tiszta vízbe, – esetleg a nem színezettek közé.

Gyakran előfordul, hogy vázába állítás nélkül szeretnénk eltartani a virágot az ajándékként átadása idejéig. Legegyszerűbben hűvös pince betonpadlójára fektetve, és nedves vászondarabbal letakarva tarthatók el a vágott virágok. Ha viszont mélyen vízbe állítjuk, s műanyag zsákot vagy fóliaívet borítunk rá, 3–4 C°-os helyen, a még csak félig nyílt virágok egy-másfél hétig is eltarthatók.

VIRÁGPÓTLÓK

Még a nyári virágok elfagyása után is sok szép dísz található a természetben, amelyek némi formálással helyettesíthetők az élő virágokat. Elsősorban a szamárkóró és a bogáncsok száraz kőrói – melyek a műveletlen területezeken megszüröl láthatóra kimagasanak – lehetnek hatásos díszek. Tavaszig díszlenek a zörgő sáslevelek, a nádbugák és a gyékény sötétbarna buzogányai. Elég mindegyikből csak néhányat begyűjteni és

csomóba kötve, meleg, szellős helyen felfüggesztve kiszáritani. A gyékény buzogányát – hogy véletlenül se nyíljon szét – befújhatjuk, vagy bekenhetjük színtelen köröm- vagy hajlakkal.

Hangulatosabb, ha váza helyett nagyobb mész-

Falra erősíthetően érdekes színfolt a kis kéregrésszel együtt lehasított száraz taplógomba, vagy a különleges alakú, zuzmókkal szépen belepett ágdarab. Élénkíthetjük is néhány színes boggyóterméssel, örökzöld levelű ágrésszel, esetleg ki-

tufa követ tüzelünk tele a virágokkal, az üregekbe szorítva a növény szárakat. Ha beporosodnak, nyugodtan le is öblíthetjük – csak utána néhány órára –, míg megszáradnak – fejjel lefelé, szellős helyen függesszük fel azokat.

sebb díszgyertyával. A gyertyát vékony huzallal körütekerve erősíthetjük fel. A természetes, leveles ágrészek, gombostüvel átszúrva, vagy „U”-alakra meghajlított kemény huzallal rögzíthetők a kéreg-alapra.

KL.

SAROK-KIHASZNÁLÓ KISBÚTOR

Különösen a kis lakásokban fontos minden talpalatnyi hely, – így a jól csak ritkán hasznosítható sarkok bebútorozása is. Sarkot hasznosító kisbútorunk többcélúan használható s aránylag könnyen elkészíthető. Úgy terveztük, hogy a sarkot – felváltva – polc, illetve szekrényrész töltse ki. Falra is akasztható, de hosszú lábakon önmagában a sarokba állítható, vagy más sarokszekrénykére, asztalkára is állítható. Előnye, hogy legtöbbször egyetlen, 75×90 cm-es, 10 mm vastag bútortalpból, vagy öt-hétretegű, 8–12 mm-es rétegeletről lemezből, vagy 1/2"-os (12 mm-es) deszkából vágható ki.

Az egyes darabok (táblázat szerinti) kivágása után az összeállítást egyszerűenként végezzük. Ha a darabok pontosan illeszkednek, szedjük szét az elemet, majd most már beenyvezetten rakjuk ismét össze s fogjuk egybe szorítókkal.

A munkát az üvegezőtő léceknél a C1 és D1

darabokra, a K–K metszethez igazodó erősítéssel kezdjük. Ezután csapozással erősítjük össze az A1 és B1 elemeket a C1 és D1 jelűekkel. Ezt együtt „A” egységnek nevezzük.

Az A3 darabot és az N támasztó-rudat erősítjük a D2 és D3 jelű darabba, amivel el is készül a „B” egység. Az „A” és „B” egységeket szereljük facsavarokkal a G hátsó falra (amit 2–5 mm-es rétegeletről külön ki kell vágnunk), majd szereljük a hátlapra az A2 és B2 oldallapokat és az M tartórudat. Az így

kapott egységet jelöljük „C”-vel.

A másik, H-jelű hátlap az oldalsó része, s azt a „C” egységhez kell erősítenünk a B3 és F jelű darabokkal együtt. A falhoz erősítéshez fabetéteket és a H, meg D darabon átmenő facsavarokat, – továbbá, ha szükséges, kampószegeket és padvasakat használjunk.

Csak ha a kisbútor illesztve, szilárdan, fényezetten áll a helyén, vágassuk be a szükséges üvegdarabokat.

Utolsó műveletként végezzük el a zárák, fogantyúk, belső polcok, ajtó (E) felerősítését.

ANYAGJEGYZÉK

jel	darabszám	megnevezés	mérétek cm-ben		
			hossz	szélesség	vastagság
A1	1				
A2	1	oldallap	22	15	1,2
A3	1				
B1	1				
B2	1	oldallap	22	15	1,2
B3	1				
C1	1	fedőlap	44	15	1,2
D1	1				
D2	1	alsólap	L-alakú, a rajz szerint		
D3	1				
E	1	ajtó	20	13	1,2
F	1	alsó-lap	40	15	1,2
G	1	hátlap	67	44	0,5
H	1	hátlap	67	40	0,5

EZERMESTER

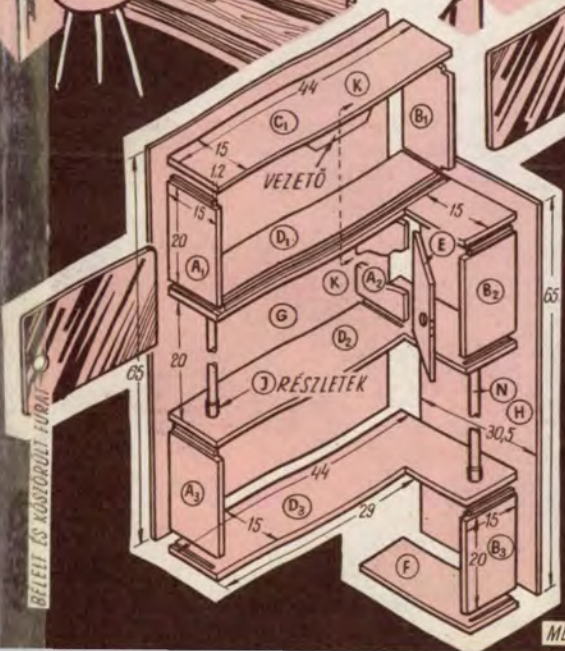
A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottságának barkácsoló folyóirata
1968. november, XII. évfolyam 11. szám – Főszerkesztő: Szűcs József. Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. – Felelős kiadó: Tóth László – Szerkesztőség: Budapest, V., Nádor u. 15. Telefon: 317-324. – Kiadóhivatal: Budapest, VI., Révay u. 16. – Telefon: 116-660. Megjelenik havonta egyszer. – Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítők-nél, a Posta hírlapüzleteiben, és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI. Budapest, V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül, vagy csekkbefizetési lapon (csekk számlaszám: egyéni 61 253, közületi 61 066), valamint átutalással a KHI. MNB. 8. sz. egyszámújára. Példányonként 2,50 Ft. Előfizetési díj: negyed évre 7,50 Ft., fél évre 15.– Ft., egész évre 30.– Ft.

INDEX: 25 213

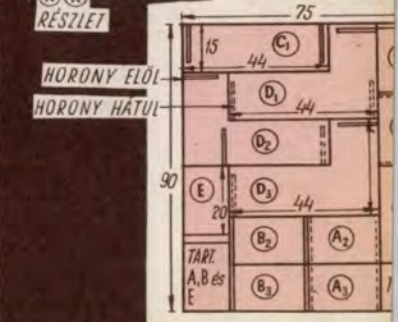
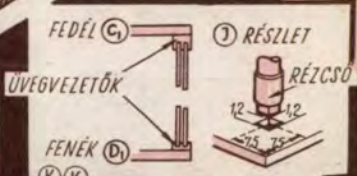
Kézlésre alkalmatlan, beküldött kéziratokat, képeket, rajzokat nem őrzünk meg és nem juttatunk vissza.

68.1483 Egyetemi Nyomda mélynyomása, Budapest
Felelős vezető: Janka Gyula igazgató

szöglet !!!

KÖSTÖRÜLT HORONY

HORONY ELŐL
HORONY HATUL

MÉRETEK CM-BEN HORONYMÉRET 0,6 x 0,6

BEELEI ÉS KÖSTÖRÜLT FURAT

EZERMESTER

*Virág
konzerválás*

